

Onderzoeksprogramma 2006 Stadsdelen Amsterdam

5 april 2006

R a

Voorwoord

Het is mij een genoegen u hierbij het onderzoeksprogramma Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam te mogen aanbieden.

Met uitvoering van dit programma verwachten wij een relevante bijdrage te kunnen leveren aan het (verbeteren van) het functioneren van het bestuur van de acht bij deze rekenkamer aangesloten stadsdelen. In het bijzonder willen we met dit programma de raden van de ze acht stadsdelen van dienst zijn, door hen zodanig van informatie te voorzien dat zij nog beter in staat zijn om hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen.

Wij zien er nu reeds naar uit de resultaten van de drie voor 2006 geprogrammeerde onderzoeken te presenteren.

Dr. V.L. Eiff
Directeur Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

R a

Samenvatting

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (vervolg: rekenkamer) is op 1 januari 2006 ingesteld en per die datum van start gegaan. De rekenkamer verricht onderzoek voor acht stadsdelen in Amsterdam: Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Oud-West, Slotervaart, Zeeburg, Zuideramstel en Zuidoost. De rekenkamer onderzoekt vanuit een onafhankelijke positie de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het Dagelijks Bestuur, het beleid en de stadsdeelorganisatie. Door middel van onderzoek wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan het verbeteren van het functioneren van bestuur, beleid en organisatie.

De rekenkamer voert in beginsel jaarlijks drie onderzoeken uit waarvan één onderzoek een benchmark is onder de acht stadsdelen. De rekenkamer komt tot de selectie van drie onderwerpen middels een eerste verkenning van mogelijke onderzoeksonderwerpen welke vervolgens beoordeeld worden op een aantal criteria. De drie geselecteerde onderzoeken die de rekenkamer voornemens is om in 2006 te onderzoeken, zijn:

1. Benchmarkonderzoek onder de acht stadsdelen naar de hoogte van en kostentoedeling bij *gemeentetarieven*.
2. Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van *schuldhulpverlening* in de stadsdelen Bos en Lommer en Zuidoost.
3. Onderzoek naar de bijdrage van het InrichtingsPlan Openbare Ruimte 2003-2006 (IPOR) aan de verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte in stadsdeel Oud-West.

R a

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Uitgangspunten voor het programma en onderzoek	9
1.2	Opstellen onderzoeksprogramma	9
1.3	Leeswijzer	11
2	Onderzoeksproces	13
2.1	Algemeen	13
2.2	Focus in het onderzoek	15
3	Kenschets van de acht stadsdelen	19
3.1	Inleiding	19
3.2	Bos en Lommer	21
3.3	De Baarsjes	24
3.4	Geuzenveld-Slotermeer	27
3.5	Oud-West	30
3.6	Slotervaart	33
3.7	Zeeburg	36
3.8	ZuiderAmstel	40
3.9	Zuidoost	43
3.10	Stadsdelen vergeleken	46
4	Selectie en eerste uitwerking	51
4.1	Selectie	51
4.2	Onderzoek 1: Gemeentetarieven (benchmark)	52
4.3	Onderzoek 2: Schuldhulpverlening	54
4.4	Onderzoek 3: InrichtingsPlan Openbare Ruimte	56
	Bijlage 1. Groslijst	59
	Bijlage 2. Leden van de Klankbordgroep	65
	Bijlage 3. Gesprekspartners	67

R a

1 Inleiding

1.1 Uitgangspunten voor het programma en onderzoek

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (vervolg rekenkamer) legt jaarlijks een onderzoeksprogramma ter kennisname voor aan de acht stadsdeelraden. Het voorliggende onderzoeksprogramma gaat in op het onderzoek dat de rekenkamer in 2006 wil uitvoeren.

Het streven van de rekenkamer is om de komende jaren de beschikbare onderzoekscapaciteit te verdelen over de drie algemene aandachtsgebieden van de rekenkamer, te weten: doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid/financieel beheer. Praktisch betekent dit dat de rekenkamer kiest voor een onderzoeksprogramma waarbij het accent in het onderzoek afwisselend ligt op de beleidseffectiviteit (inclusief doelmatigheid) respectievelijk op de rechtmatigheid, het gevoerde financieel beheer en bedrijfsvoering.

Gelet op de structurele begroting van rekenkamer (€ 350.000 per jaar) zijn per jaar ongeveer 450 onderzoeksdagen beschikbaar. Naast het doen van onderzoek worden de dagen besteed aan het opstellen van het onderzoeksprogramma (inclusief het monitoren van bestuurlijke en beleidsmatige ontwikkelingen) en het voeren van bestuurlijk overleg. Met deze omvang van de directe onderzoekscapaciteit kan de rekenkamer jaarlijks één benchmarkonderzoek in alle acht stadsdelen en twee onderzoeken in één of een beperkt aantal stadsdelen uitvoeren.

De stadsdelen hebben de mogelijkheid om verzoeken voor onderzoek tot de rekenkamer te richten, waardoor - indien de rekenkamer deze verzoeken honoreert - rekening moet worden gehouden met afwijkingen in de onderzoeksprogrammering.

De globale planning van de onderzoeken, onderverdeeld in de verschillende fasen van het onderzoek, ziet er als volgt uit:

- Voorbereiding: 1 maand.
- Uitvoering: 2 tot 4 maanden.
- Wederhoor: 1 à 2 maanden.

1.2 Opstellen onderzoeksprogramma

Raadplegen van diverse informatiebronnen

De rekenkamer heeft vanuit meerdere kanten informatie ingewonnen over mogelijke onderzoeksonderwerpen:

- Klankbordgroep Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam waarin afgevaardigde raadsleden van de acht stadsdelen zitting hebben.
- Gesprekken met stadsdeelsecretarissen en sectorhoofden Middelen.

- Schriftelijke informatiebronnen over het beleid en bestuur van de acht stadsdelen, zoals programmakkoorden, programmabegrotingen, jaarverslagen en verslagen van stadsdeelraadsvergaderingen.

Opstellen groslijst

Om te komen tot het onderzoeksprogramma voor 2006 is een groslijst met mogelijke onderwerpen opgesteld. De groslijst kent onderwerpen die 1) betrekking hebben op door de stadsdelen vastgesteld beleid en 2) waar een direct en herkenbare politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te koppelen is. Onderwerpen komen dus alleen op de groslijst als ze in de politiek-bestuurlijke invloedssfeer van het stadsdeel liggen¹. Een onderscheid is in de groslijst gemaakt tussen onderwerpen die geschikt zijn voor een benchmark en onderwerpen die specifiek zijn voor individuele stadsdelen. De groslijst is opgenomen in bijlage 1.

Selecteren van onderzoeksonderwerpen

Bij het selecteren van onderzoeksonderwerpen vanuit de groslijst zijn vervolgens vier criteria gehanteerd waaraan onderwerpen in de visie van de rekenkamer moeten voldoen om voor onderzoek in aanmerking te komen. De criteria worden onderstaand toegelicht.

Tabel 1.1 - Selectiecriteria onderzoeksonderwerpen

Criterium	Toelichting
Risicodragendheid	Aan het onderwerp zijn risico's op het gebied van doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid van het stadsdeelbeleid verbonden
Substantieel belang	Het onderwerp heeft een substantieel politiek, financieel en/of maatschappelijk belang. Het politieke belang van een onderwerp is gelegen in de mate waarin het onderwerp op de politieke agenda staat. Van een substantieel financieel belang is sprake als er hoge uitgaven met het onderwerp gepaard gaan of als er relatief veel financiële transacties plaatsvinden. Het maatschappelijk belang komt voort uit de functie die een onderwerp vervult in de bredere maatschappelijke context en/of de impact die een onderwerp heeft op burgers, verenigingen, ondernemers/bedrijven en/of maatschappelijke instellingen. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om incidenten
Urgentie	Het onderwerp is dermate actueel dat het juist in 2006 onderzocht moet worden
Toegevoegde waarde	De rekenkamer levert door haar onderzoek nieuwe informatie op die voorheen niet voorhanden was en/of kan bij het onderzoek gebruik maken van haar unieke positie en mogelijkheden

¹ De rekenkamer zet niet in op de meer intern gerichte onderzoeken naar het functioneren van organisatie-onderdelen of de bedrijfsvoering zoals het College van B&W of het Dagelijks Bestuur die conform artikel 213A van de Gemeentewet dient uit te voeren. Wel kan zij in haar onderzoeken van de uitkomsten hiervan gebruik maken.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het onderzoeksproces. Dit hoofdstuk is te lezen als achtergrondinformatie over de wijze waarop in de regel onderzoek van de rekenkamer plaatsvindt. Het derde hoofdstuk bevat kenschetsen van de acht stadsdelen om zo een beter beeld van de stadsdelen te krijgen. Per stadsdeel wordt op hoofdlijnen de maatschappelijke, politiek-bestuurlijk en financiële context geschetst. In het vierde hoofdstuk komen de drie geselecteerde onderzoeksonderwerpen aan bod en worden zij kort beschreven. In bijlage 1 is de groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen opgenomen. Dit betreft zowel mogelijke onderzoeksonderwerpen die in aanmerking komen voor de benchmark als mogelijke onderwerpen die stadsdeelspecifiek zijn.

R a

2 Onderzoeksproces

2.1 Algemeen

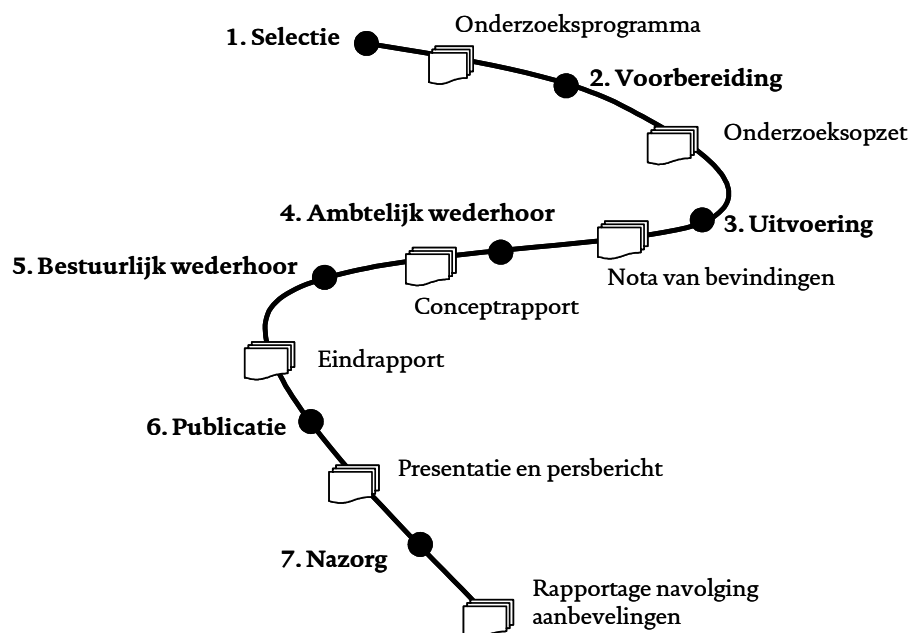
De belangrijkste producten van de rekenkamer zijn de onderzoeksrapporten, waarin de uitkomsten van het onderzoek zijn neergelegd. Deze rapporten komen tot stand door een onderzoekproces dat bestaat uit zeven stappen die elk tot een (tussen)product leiden, te weten (zie onderstaande tabel).

Tabel 2.1 - Onderzoeksproces

Stap	Onderzoeksproces	Product
1.	Selectie van onderwerpen	Onderzoeksprogramma
2.	Vorbereiding van het onderzoek	Onderzoeksopzet
3.	Uitvoering van het onderzoek	Nota van bevindingen
4.	Ambtelijk wederhoor	Conceptrapport
5.	Bestuurlijk wederhoor	Eindrapport
6.	Publicatie	Presentatie en persbericht
7.	Nazorg	Rapportage over navolging aanbevelingen

Onderstaand zijn de zeven onderzoeksstappen schematisch weergegeven.

Figuur 2.1 - Onderzoeksproces

Navolgend wordt een korte toelichting gegeven op de zeven onderzoekstappen.

Stap 1. Selectie

Er is een groot aantal onderwerpen dat in aanmerking komt voor onderzoek door de rekenkamer. Eerst wordt een groslijst met mogelijke onderwerpen opgesteld. Het gaat dan om onderwerpen:

- Die betrekking hebben op door de gemeente vastgesteld beleid.
- Waar een direct en herkenbare politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te koppelen is.

Onderwerpen komen dus alleen op de groslijst als ze in de politiek bestuurlijke invloedssfeer van de gemeente liggen. Vervolgens wordt uit de groslijst een keuze gemaakt. Bij deze selectie hanteren we de volgende criteria²:

- Risicodragendheid met betrekking tot doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid.
- Substantieel politiek, financieel en/of maatschappelijk belang.
- Urgentie.
- Toegevoegde waarde rekenkamer.

De selectie van onderwerpen mondt uit in een onderzoeksprogramma.

Stap 2. Voorbereiding

Een onderzoek van de rekenkamer start met het nader specificeren en afbakenen van het onderwerp. Deze stap resulteert in een onderzoeksopzet, waarin onder meer aandacht wordt geschonken aan:

- Doelstelling, probleemstelling en onderzoeksvragen.
- Normen waaraan wordt getoetst om tot een oordeel te komen.
- Onderzoeksaanpak en planning.

De onderzoeksopzet wordt ter kennisname toegestuurd aan de stadsdeelraad, het Dagelijks Bestuur, de directeurs van de in het onderzoek betrokken afdelingen van de stadsdelen en eventuele externe organisaties³ waar het onderzoek zich op richt. Mede aan de hand van de onderzoeksopzet worden met de betrokken gemeente-onderdelen afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het aanleveren van de gegevens, de te interviewen personen en de planning van het ambtelijk en bestuurlijk wederhoor.

Stap 3. Uitvoering

Bij uitvoering van het onderzoek verzamelen de onderzoekers gegevens via bijvoorbeeld dossier- en documentenonderzoek, interviews en enquêtes. Indien de rekenkamer van mening is over voldoende informatie te beschikken om de onderzoeksvragen onderbouwd te kunnen beantwoorden, stelt zij een nota van

---

² Zie tabel 1.1 voor een nadere toelichting van de criteria.

³ Aan externe organisaties wordt op vrijwillige basis gevraagd aan het onderzoek mee te werken.

bevindingen op. De nota van bevindingen bevat de feitelijke onderzoeksbevindingen en conclusies die daar uit voortvloeien.

Stap 4. Ambtelijk wederhoor

De rekenkamer zendt de nota van bevindingen aan de verantwoordelijke ambtenaren met het verzoek om commentaar op feitelijke onjuistheden. Hiervoor hanteert de rekenkamer een reactietermijn van twee weken. Na afloop hiervan verwerkt de rekenkamer het eventuele ambtelijke commentaar op de bevindingen en stelt op basis hiervan het conceptrapport op. Dit bevat naast de bevindingen ook de algemene conclusies en aanbevelingen.

Stap 5. Bestuurlijk wederhoor

Het conceptrapport wordt voorgelegd aan de betrokken bestuurders met het verzoek te reageren. Ook hier hanteert de rekenkamer een reactietermijn van twee weken. De bestuurlijke reactie en een eventueel nawoord daarop van de rekenkamer worden integraal in het eindrapport opgenomen.

Stap 6. Publicatie

De rekenkamer maakt het eindrapport inclusief bestuurlijke reactie en nawoord openbaar. De rekenkamer presenteert het rapport presenteren aan de klankbordgroep rekenkamer stadsdelen Amsterdam en aan de stadsdeelraden. In voorkomende gevallen zal een persconferentie worden gehouden en andere vormen van presentatie worden toegepast. De belangrijkste 'afnemer' van de rapporten van de rekenkamer is de stadsdeelraad, maar ook het Dagelijks Bestuur, de inwoners van de stadsdelen en de media zijn belangrijke afnemers.

Stap 7. Nazorg

De rekenkamer beoordeelt na publicatie de geleverde kwaliteit van het onderzoek als onderdeel van de interne kwaliteitsbewaking. Ook in extern opzicht is er sprake van nazorg doordat de rekenkamer na verloop van tijd inventariseert welk gevolg er aan het onderzoek is gegeven. Het gaat daarbij om beantwoording van de volgende vragen:

- Waartoe heeft de behandeling van het rapport in de stadsdeelraad geleid?
- Welke toezeggingen heeft het DB gedaan?
- Welke maatregelen hebben de gemeentelijke diensten genomen en welke effecten heeft dit gehad?

De rekenkamer neemt de resultaten van de nazorg op in haar jaarverslag of in een afzonderlijke rapportage.

2.2 Focus in het onderzoek

Gelet op de taken neergelegd in de verordeningen van de stadsdelen zal de rekenkamer bij haar onderzoek aandacht schenken aan doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Hierbij komen drie algemene vragen aan de orde:

- Heeft men bereikt wat men wilde bereiken?

- Heeft men gedaan wat men moest doen en heeft men dat gedaan volgens de regels die daarvoor gelden?
- Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Ongeacht of het nu om onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid gaat, is er in het onderzoek van de rekenkamer telkens een aantal ‘vaste’ onderdelen waarover de rekenkamer zich uitspreekt. Deze onderdelen hangen samen met het verloop van het beleidsproces:

- Beleidsformulering:
  - Zijn de doelen specifiek, meetbaar en realistisch geformuleerd?
  - Zijn de doelen onderling consistent en consistent met ander beleid?
  - Op welke wijze geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende rol?
- Uitvoering:
  - Sluiten de beoogde acties en het ingezette instrumentarium aan op de doelen van het beleid?
  - Zijn de kwaliteit van de organisatie en de ingezette middelen (in geld en personeel) voldoende om de doelen te bereiken?
  - Worden de beoogde acties gerealiseerd?
  - Zijn regels en procedures beschikbaar, en zijn deze helder en toepasbaar?
  - Worden de regels en procedures nageleefd?
  - Is de kwaliteit van de planning & control en het financiële beheer voldoende?
  - Is de aansturing van de uitvoering adequaat?
  - Wordt de tijdige start en de voortgang van de uitvoering actief bewaakt?
  - Voldoet de samenwerking binnen en buiten de gemeente?
- Doelbereiking:
  - Zijn de beoogde beleidsprestaties gerealiseerd?
  - Zijn de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?
  - Treden er neveneffecten op?
  - Wat is de relatie tussen de beleidsprestaties en de maatschappelijke effecten (de effectiviteit)?
- Informatievoorziening.
  - Is de informatie over de uitvoering, de resultaten en de inzet van financiële middelen juist en volledig? Wordt deze informatie tijdig geleverd?
  - Wat is de kwaliteit en beschikbaarheid van evaluatieresultaten, en in welke mate worden deze benut?
  - Is de informatievoorziening aan de gemeenteraad toegesneden op de informatiebehoefte, en op welke wijze geeft de gemeenteraad invulling aan zijn controlerende rol?

In elke onderzoeksopzet spitst de rekenkamer deze vragen toe op het betreffende onderwerp. Daarbij wordt tevens aangegeven op basis van welke normen de rekenkamer tot oordelen komt en welke bronnen ze daarbij gebruikt.

De onderzoeken van de rekenkamer zijn weliswaar openbaar, maar de rekenkamer betracht de grootst mogelijke zorgvuldigheid met de privacy van de gegevens van de betrokken functionarissen. Bij deze benadering past een beleid, waarbij gecontroleerden niet bij naam in de rapporten van rekenkamer zullen worden vermeld. Indien bevindingen op persoonsniveau moeten worden weergegeven, kiest de rekenkamer voor het benoemen van de functiebenaming.

R a

3 Kenschets van de acht stadsdelen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per stadsdeel een korte kenschets gegeven. Hierbij wordt aandacht besteed aan de maatschappelijke context, de politiek-bestuurlijke context en de financiële context. Deze kenschets dient een tweeledig doel. Enerzijds biedt het overzicht van de verschillen en overeenkomsten tussen de acht stadsdelen op een beperkt aantal kenmerken. Anderzijds biedt het een kader waarbinnen de geselecteerde stadsdeel specifieke onderzoeken kunnen worden geplaatst.

Maatschappelijke context

Bij de beschrijving van de maatschappelijke context maken we een onderscheid naar drie deelterreinen: bevolkingsamenstelling, wonen en werk en inkomen. We baseren ons in de beschrijving van deze aspecten op informatie over de stadsdelen van de dienst Onderzoek en Statistiek zoals die op hun website te vinden is⁴. Om een indicatie te krijgen van het aantal huishouden dat leeft van een minimuminkomen wordt gebruik gemaakt van de Armoedemonitor 2004.

Politiek-bestuurlijke context

Per stadsdeel wordt de samenstelling van het vorige Dagelijks Bestuur en de samenstelling van de huidige deelraad gegeven. Daarnaast worden de belangrijkste punten uit het programakkoord voor de afgelopen periode (2002-2006) besproken. Tevens wordt aandacht besteed aan de inhoud van de deelraadsvergaderingen van het afgelopen jaar.

Financiële context

Bij de bespreking van de financiële context wordt de omvang van de jaarrekening 2003 en 2004 gepresenteerd. Daarnaast wordt aangegeven welk deel van uitgaven aan verschillende taken van het stadsdeel wordt besteed. Hierbij baseren we ons op de rapportage *Stadsdelen in Amsterdam - onderling vergeleken (2004)*. Hierin worden de werkelijke lasten en baten van 2003 in alle 14 stadsdelen ten aanzien van zeven hoofdfuncties met elkaar vergeleken. Deze functies zijn:

- Verkeer en vervoer.
- Onderwijs.
- Cultuur en recreatie.
- Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk.
- Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.
- Overig functies (veiligheid, economie, volksgezondheid en milieu, financiering en algemene dekkingsmiddelen).

---

⁴ *Kerncijfers voor Amsterdam en stadsdelen 1 januari 2005.*

In de beschrijving van de financiële context van een stadsdeel beperken we ons tot de lasten die met elk van de functies is gemoeid, omdat dit een indicatie vormt voor het relatieve belang van de functie binnen het stadsdeel. De financiële lasten van het stadsdeel worden afgezet tegen het gemiddelde van alle 14 stadsdelen.

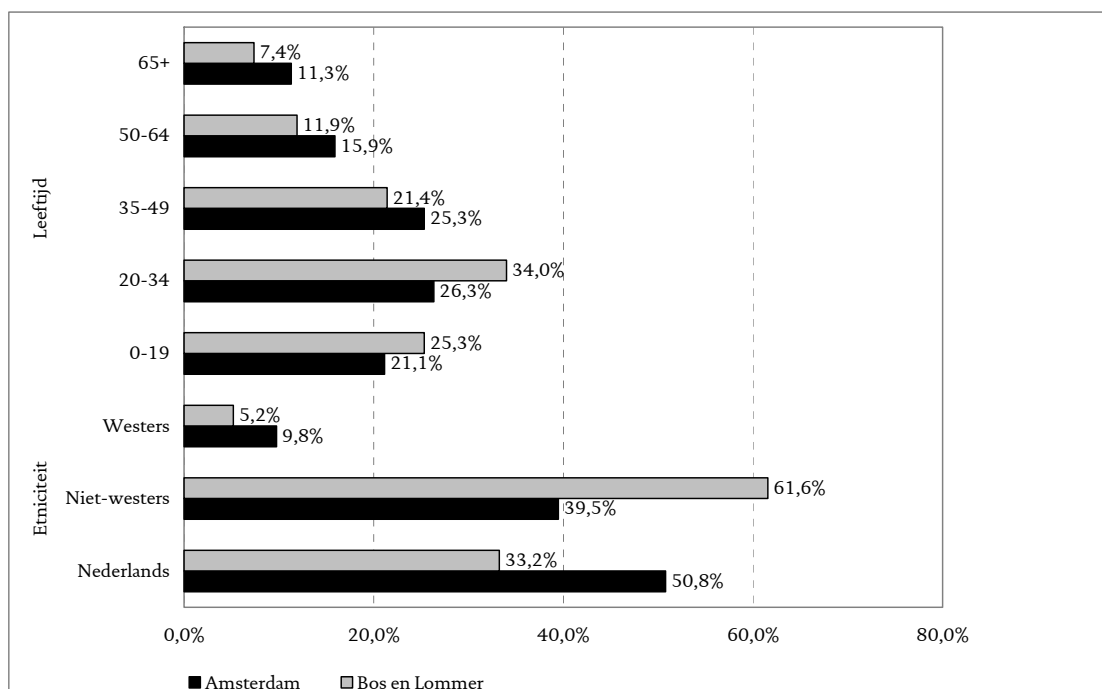
3.2 Bos en Lommer

Maatschappelijke context⁵

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel Bos en Lommer wonen ongeveer 31.000 mensen. Figuur 3.1 geeft een uitsplitsing van de bevolking naar leeftijd en etniciteit.

Figuur 3.1 - Bevolkingsamenstelling Bos en Lommer in 2005

Kijken we naar de samenstelling van de bevolking dan valt op dat Bos en Lommer een relatief jonge bevolking kent. Het percentage inwoners in de leeftijdsgroepen tot 34 jaar is hoger dan gemiddeld in Amsterdam. Verder zijn er in Bos en Lommer relatief meer mensen met een niet-westerse achtergrond dan in Amsterdam.

Wonen

In totaal zijn er in Bos en Lommer circa 14.750 woningen. Hiervan is 89% huurwoningen: 60% sociaal en 29% particulier. Het percentage huurwoningen ligt in Bos en Lommer boven het Amsterdamse gemiddelde (80%). In Bos en Lommer staan 5.650 woningen per vierkante kilometer. Het Amsterdamse gemiddelde ligt op 2.250 woningen per vierkante kilometer. Ten slotte is in Bos en Lommer de gemiddelde woonbezetting iets hoger dan in Amsterdam (gemiddeld 2,1 personen per woning versus 2,0 personen per woning).

⁵ Cijfers zijn afkomstig van: O&S website – *Kerncijfers voor Amsterdam en stadsdelen 1 januari 2005*; *Amsterdamse Armoedemonitor*, nr. 8, juni 2004; *Stadsdelen in Amsterdam. Onderling vergeleken*, oktober 2004.

Werk en inkomen

Bos en Lommer kent een relatief hoog werkloosheidspercentage. Van de beroepsbevolking is 13,6% werkloos. In geheel Amsterdam ligt dit percentage vier procentpunten lager (9,6%). Het gemiddelde inkomen in Bos en Lommer ligt beneden het Amsterdamse gemiddelde: € 22.600,- versus € 26.300,- (cijfers 2002). Uit de Armoedemonitor over 2003 blijkt dat Bos en Lommer een relatief hoog percentage huishoudens met een minimum inkomen telt. Van alle huishoudens heeft 23,5% een inkomen van maximaal 105% van het minimumloon. Hiermee is Bos en Lommer het stadsdeel met het hoogste percentage minimahuishoudens in Amsterdam. Het gemiddelde percentage voor geheel Amsterdam is 18,5%.

Politiek-bestuurlijke context

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Bos en Lommer is in de afgelopen raadsperiode gevormd door de PvdA (stadsdeelvoorzitter en portefeuillehouder) en GroenLinks (portefeuillehouder). Bij de verkiezingen van maart 2006 is de samenstelling van de deelraad sterk gewijzigd. De PvdA is gegroeid van zeven zetels naar tien zetels en bezit nu een absolute meerderheid. De VVD heeft een zetel verloren (van drie naar twee zetels), GroenLinks is gelijk gebleven (vier zetels) en Mokum Mobiel/Bewonersbelangen B&L is uit de deelraad verdwenen (had in 2002 twee zetels).

In het Raadsakkoord 2002-2006 zijn de belangrijke thema's voor de afgelopen raadsperiode uiteengezet. In Bos en Lommer gaat het daarbij om:

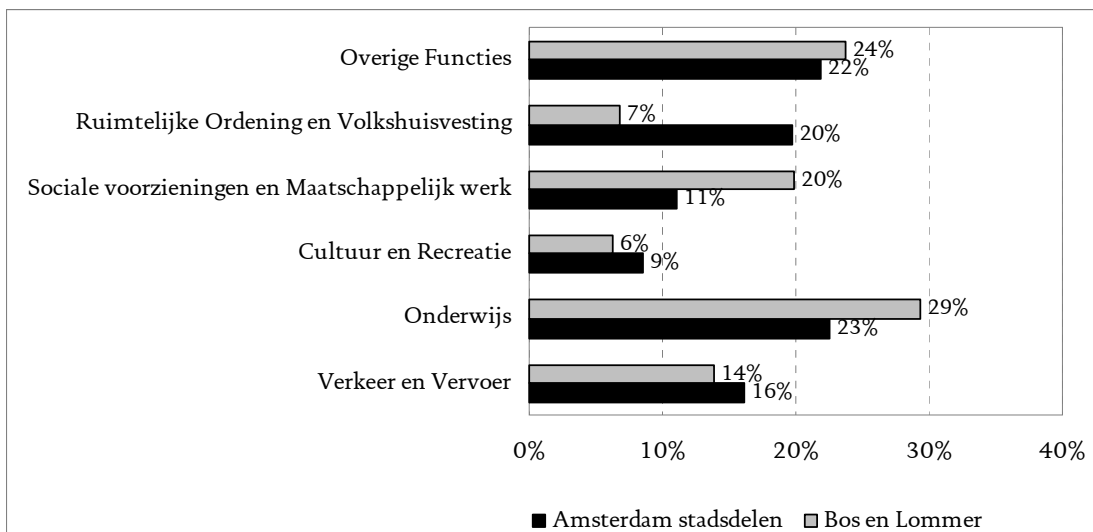
- *Stadsvernieuwingsprojecten en herinrichtingsplannen.* In de Woonvisie 2002-2006 zijn de afspraken vastgelegd tussen het bestuur en de stadsdeelraad over hoe het *volkshuisvestingbeleid* er uit gaat zien. Naast de stedelijke vernieuwing is er aandacht voor de fysieke verbetering in de woonbuurt en voor de *sociale vernieuwing* van het stadsdeel.
- *Onderwijs.* In het Raadsakkoord wordt aangegeven dat er fors wordt ingezet op de verbetering van het onderwijs, het inlopen van onderwijsachterstanden, en het bevorderen van ouderparticipatie bij het onderwijs. Daarnaast wordt ingezet op het toe leiden van mensen naar werk en scholing. Tevens wordt gekeken hoe de maatschappelijke dienstverlening beter kan aansluiten op de daadwerkelijke behoefte van de inwoners.

In de deelraadsverslagen van 2005 wordt duidelijk dat bovenstaande punten ook een belangrijk onderdeel vormen van de debatten die in de raad gevoerd worden. Daarbij gaat het onder andere om de specifieke invulling van herinrichtingprojecten, de prioritering van plannen, de sloop van bestaande woningen voor nieuwbouw en de samenstelling van de woonvoorraad. Daarnaast bestaat binnen de deelraad aandacht voor welzijnsinstellingen en voor lokale trajectbegeleiding om zo de maatschappelijke participatie van moeilijk te bereiken groepen (bepaalde groepen jongeren, allochtone vrouwen en oudkomers). De inzet op dit terrein zal de komende jaren worden verdubbeld.

Financiële context

In 2003 bedroeg de totale omvang van de uitgaven in Bos en Lommer € 52 miljoen (in 2004 was dit ongeveer € 49 miljoen). In onderstaande figuur is aangegeven hoe deze uitgaven in 2003 zijn verdeeld over zeven hoofdfuncties en in welke mate het patroon afwijkt van de verdeling van uitgaven van alle 14 stadsdelen gezamenlijk.

Figuur 3.2 – Relatieve lasten Bos en Lommer naar hoofdfunctie in 2003

De figuur laat zien dat in het stadsdeel Bos en Lommer relatief veel geld gaat naar Onderwijs en Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk. Bij dit laatste gaat het met name om maatschappelijke begeleiding en advies, sociaal cultureel werk en kinderopvang.

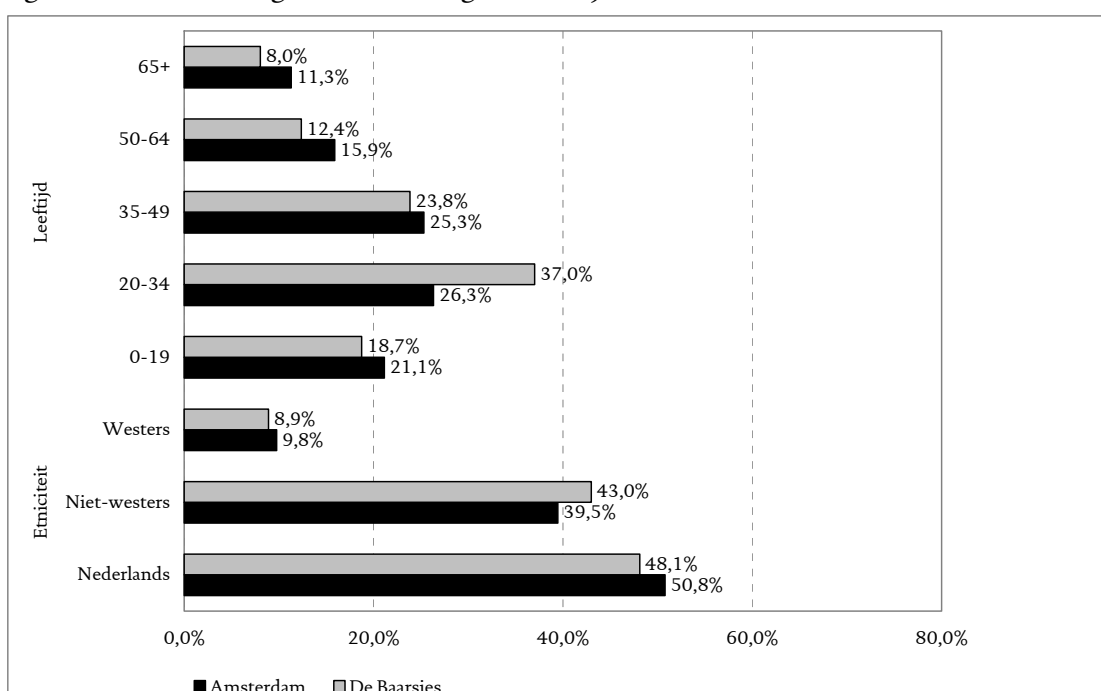
3.3 De Baarsjes

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel De Baarsjes wonen bijna 35.000 mensen. Figuur 3.3 laat de bevolkingssamenstelling zien.

Figuur 3.3 - Bevolkingssamenstelling De Baarsjes in 2005

Kijken we naar de samenstelling van de bevolking dan valt op dat in De Baarsjes de groep bewoners tussen de 20 en 34 jaar relatief groter is dan gemiddeld in Amsterdam. Verder zijn er in De Baarsjes ongeveer evenveel mensen met een niet-westerse etniciteit als in Amsterdam.

Wonen

In totaal zijn er in De Baarsjes circa 18.760 woningen. Van deze woningen vallen er 85% in het huursegment: 40% sociale huurwoningen en 45% particuliere huurwoningen. Het percentage sociale huurwoningen ligt in de Baarsjes beneden het Amsterdamse gemiddelde (40% versus 53%). De Baarsjes is één van de dichtst bebouwde stadsdelen van Amsterdam met ruim 12.000 woningen per vierkante kilometer. Het Amsterdamse gemiddelde is ruim vijf keer zo laag. Tot slot is in De Baarsjes de gemiddelde woonbezetting iets lager dan in Amsterdam (gemiddeld 1,8 personen per woning versus 2,0 personen per woning).

Werk en inkomen

De Baarsjes kent een werkloosheidspercentage dat iets boven het Amsterdamse gemiddelde ligt. Van de beroepsbevolking is 10,8% werkloos. In geheel Amsterdam ligt dit percentage ongeveer één procentpunt lager (9,6%). Het gemiddelde inkomen in De Baarsjes ligt beneden het Amsterdamse gemiddelde. In De Baarsjes is het gemiddelde huishoudinkomen in 2002 € 23.400,-. Het Amsterdamse gemiddelde is € 26.300,-. Uit de Armoedemonitor 2004 blijkt dat het percentage huishoudens met een minimuminkomen ongeveer 1% boven het Amsterdamse gemiddelde ligt. Van alle huishoudens heeft 19,4% een inkomen van ten hoogste 105% van het minimumloon. Dit percentage is voor geheel Amsterdam 18,5%.

Politiek-bestuurlijke context

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel De Baarsjes is in de afgelopen raadsperiode gevormd door de PvdA (stadsdeelvoorzitter en portefeuillehouder) en VVD (portefeuillehouder). In de Baarsjes bestaat de deelraad uit 17 raadsleden. Bij de verkiezingen van maart 2006 is de samenstelling van de deelraad gewijzigd. De PvdA is gegroeid van zes naar acht zetels. De VVD, Groenlinks en D66 behouden hun zetels (respectievelijk drie, vier en twee). Het CDA en de Ouderen Unie waren beide met één zetel in de deelraad vertegenwoordigd, maar keren na de verkiezing van 2006 niet meer terug.

In het Programakkoord 2002-2006 dat in De Baarsjes tussen PvdA, VVD en CDA is gesloten, wordt een sterk accent gelegd op de openbare ruimte, veiligheid en is er daarnaast extra aandacht voor jongeren en ouderen, de woonruimte, parkeren en kunst:

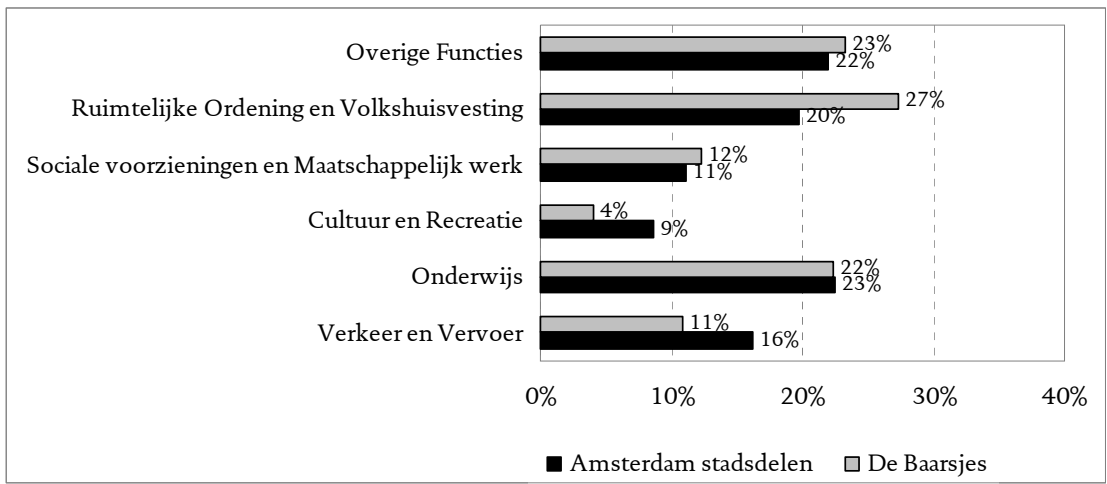
- *Onderhoud openbare ruimte.* Bij het onderhoud van de openbare ruimte staat de aanpak van achterstallig onderhoud (wegen, pleinen, trottoir, fietspaden) centraal.
- *Kwaliteit van wonen.* Bij de kwaliteit van het wonen gaat om woningverbetering en het creëren van een meer gevarieerd woonaanbod, met speciale aandacht voor bepaalde bevolkingsgroepen zoals ouderen en studenten.
- *Sociale Structuur* van de wijk. Daarbij gaat het om welzijnsvoorzieningen, onderwijs, en werk. Deze aspecten zijn verder uitgewerkt in concrete doelen in de nota “Een kwestie van Samen Leven, visie Sociale Pijler De Baarsjes”.

In de deelraadsverslagen van 2005 komt een groot aantal van bovenstaande punten aan de orde. Extra aandacht is er voor de situatie rond het Mercatorplein en de problemen in de Chassébuurt. Voor de Chassébuurt is in 2002 een plan van aanpak voor de stedelijke vernieuwing vastgesteld. Uit de raadsvergadering blijkt dat er extra financiële investeringen nodig zijn om de problemen in de buurt aan te pakken. Naast deze specifieke stadsdeelprojecten is er in de raadsvergadering ook aandacht voor het parkeren in het stadsdeel in relatie tot het gebruik van de openbare ruimte en de samenwerking bij de afvalinzameling met de stadsdelen Bos en Lommer en Geuzenveld-Slotermeer.

Financiële context

In 2003 bedroeg de totale omvang van de uitgaven in De Baarsjes € 62 miljoen (in 2004 was dit € 51 miljoen). Onderstaand figuur laat zien dat in het stadsdeel De Baarsjes relatief veel geld omgaat op het terrein van Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en minder op het terrein van Verkeer en vervoer.

Figuur 3.4 – Relatieve lasten De Baarsjes naar hoofdfunctie in 2003

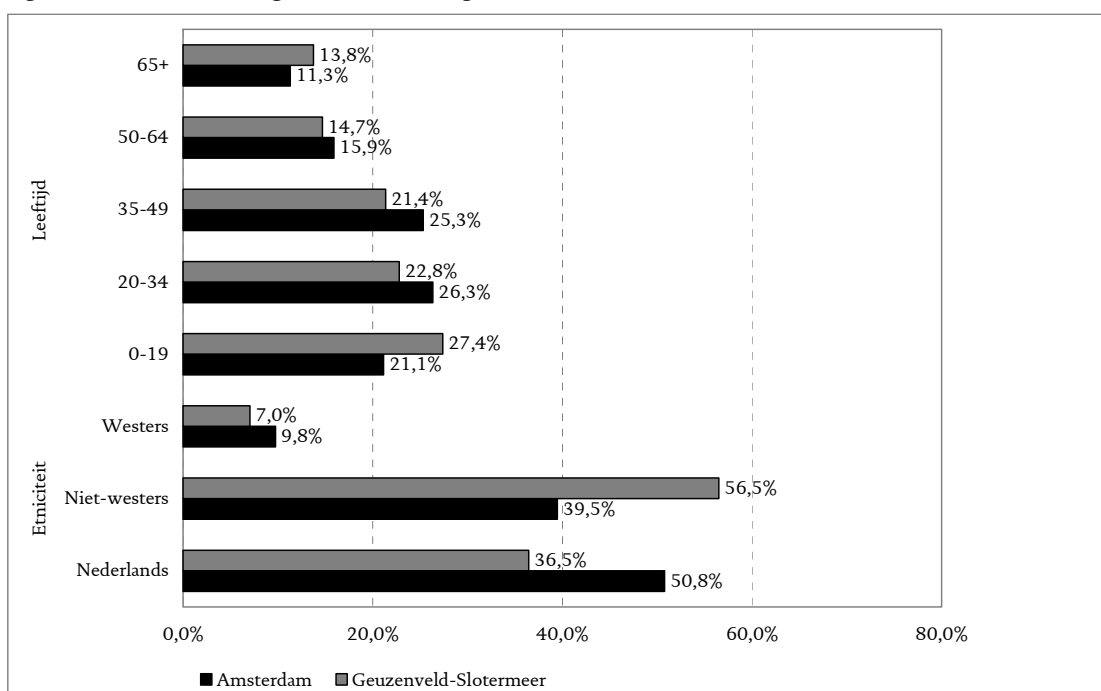
3.4 Geuzenveld-Slotermeer

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer woonden in 2005 circa 41.000 mensen. Binnen de acht stadsdelen van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam is Geuzenveld-Slotermeer daarmee een middelgroot stadsdeel. In onderstaande figuur is de samenstelling van de bevolking opgenomen.

Figuur 3.5 - Bevolkingsamenstelling Geuzenveld-Slotermeer in 2005

In het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer wonen relatief veel jonge mensen in de categorie van 0 tot 19 jaar. Dat zelfde geldt voor de leeftijdscategorie 65-plus, hoewel hier het verschil met het Amsterdamse gemiddelde minder groot is. Ten opzichte van het gemiddelde in Amsterdam wonen er in het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer minder mensen in de middelste leeftijdscategorieën (van 20 tot 64 jaar). Wat betreft etnische achtergrond zien we dat meer dan de helft van de inwoners een niet westerse achtergrond heeft. Samen met de stadsdelen Zuidoost en Bos en Lommer kent het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer dan ook relatief de meeste inwoners van etnische komaf.

Wonen

Het aantal woningen in het stadsdeel bedroeg in 2005 circa 18.000. Van dit aantal is 83% huurwoningen. Hiervan is maar liefst 78% sociale huur en 5% particuliere huur. Dit is een groot verschil ten opzichte van het Amsterdamse gemiddelde (40% versus 53%). Het aantal woningen per vierkante kilometer is in Geuzenveld-Slotermeer circa

1.950. Dit is lager dan het gemiddelde in Amsterdam (cica 2.260 woningen per vierkante kilometer). Het aantal personen per woning is 2,2 en is daarmee hoger dan het Amsterdamse gemiddelde (2,0). In de groep van acht stadsdelen vormt Geuzenveld-Slotermeer samen Slotervaart de ‘kopgroep’ waar het gaat om het aantal personen per woning.

Werk en inkomen

Het aandeel werklozen in de beroepsbevolking van Geuzenveld-Slotermeer bedroeg per 1 januari 2005 13,5%. Dit is hoger dan het Amsterdamse gemiddelde (9,6%). Het werkloosheidspercentage is vergelijkbaar met die in de stadsdelen Bos en Lommer en De Baarsjes. Het gemiddelde huishoudinkomen is in Geuzenveld-Slotermeer € 24.400,-. Dit is lager dan het gemiddelde in Amsterdam (€ 26.300,-). Uit de Armoedemonitor 2004 blijkt dat het percentage minimahuishoudens in Geuzenveld-Slotermeer 22,2% is. Het Amsterdamse gemiddelde is 18,5%.

Politiek-bestuurlijke context

De zetelverdeling van de stadsdeelraad in de bestuursperiode 2002-2006 was als volgt: Leefbaar Geuzenveld-Slotermeer (LGS): zes zetels, PvdA: vijf zetels, VVD: drie zetels, GroenLinks en CDA: beide twee zetels en fractie Badloe: één zetel. Het Dagelijks Bestuur werd gevormd door PvdA, CDA en GroenLinks waarbij de PvdA de stadsdeelvoorzitter leverde. Bij de verkiezingen van 7 maart 2006 heeft de PvdA 13 van de 21 zetels verkregen. De verdeling van de resterende zetels was als volgt: VVD: twee zetels, GroenLinks: drie zetels, CDA: één zetel en LGS: twee zetels.

Voorafgaand aan de bestuursperiode is een Bestuursakkoord opgesteld door de coalitiepartijen. In dit document, “Het goud ligt in het groen”, zijn de belangrijkste doelen en onderwerpen beschreven voor de betreffende bestuursperiode. Gerangschikt naar thema en zonder daarin uitpuittend te willen zijn, gaat het om de volgende onderwerpen:

- *Ruimtelijke inrichting.* Het stadsdeel kent, net als andere stadsdelen in nieuw-west, een grootschalige stedelijke vernieuwingsopgave (Parkstad). De uitgangspunten van de stedelijke vernieuwing zijn ondermeer de verbetering van de sociale structuur, het behoud van groen en ‘eerst bouwen en dan slopen’.
- *Groengebieden/milieu.* De stadsdeelraad heeft verbetering van ‘groen’ duidelijk als onderwerp benoemd. Het gaat daarbij om de samenhangende ontwikkeling, de versterking en de bescherming van groengebieden als het Noordoevergebied en de Brettenzone.
- *Economische ontwikkeling.* Een naar doelgroep gericht werkgelegenheidsbeleid wordt gevoerd waarbij relevante partijen betrokken worden. Daarnaast wordt de Ruimtelijk Economisch Structuur geactualiseerd waarbij onderzocht wordt of spreiding van detailhandel mogelijk is.
- *Organisatie en participatie.* De wens is om bewoners actiever bij de stadsdeelpolitiek te betrekken. Wat betreft interne bedrijfsvoering wordt het proces naar een ontwikkelorganisatie actief voortgezet en wordt de 1-loketgedachte vormgegeven. Onder de noemer ‘organisatie en participatie’ valt

ook het veiligheidsbeleid. Hierbij staat preventie en versterking van de handhaving voorop.

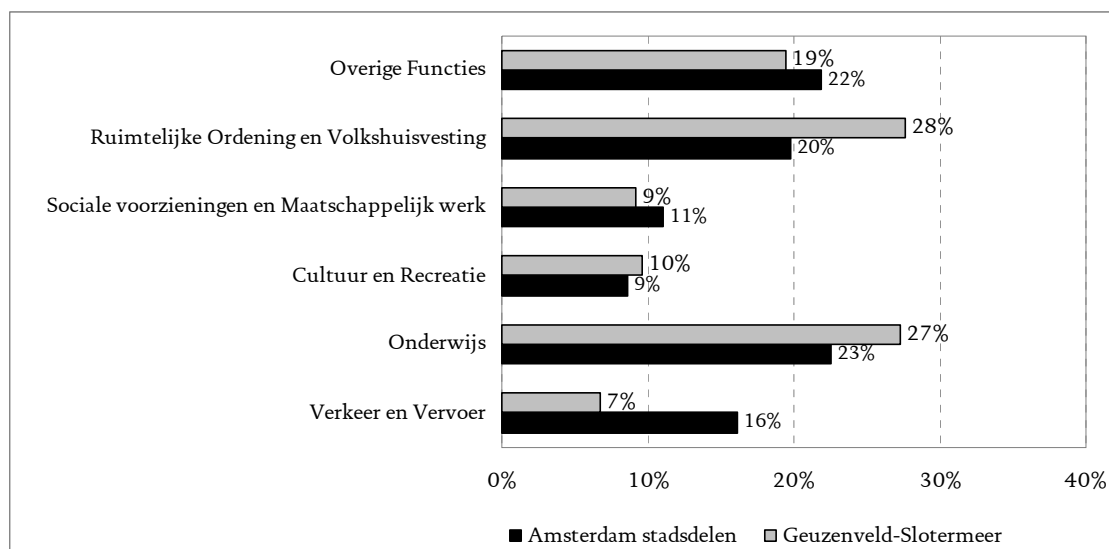
- *Sociaal*. Onderdelen van de sociale component zijn ondermeer: participatie, emancipatie en belangenbehartiging via subsidiëring migrantenorganisaties, realisatie multicultureel centrum, integraal jeugdbeleid, versnelling van brede buurtschoolontwikkelingen, de uitbouw van het opvoedsteunpunt en het op peil houden van het basispakket voor ouderen.

Uit de raadsverslagen blijkt dat deze onderwerpen ook worden besproken in de stadsdeelraad. Voorbeelden hiervan zijn: de ontwikkeling van een Groennota, de ‘claim van het groenste stadsdeel’ en de discussies over handhaven en toezichthouden. Daarnaast wordt in de programmabegrotingen financiële risico’s aangemerkt die direct of indirect verband houden met de stedelijke vernieuwing: grondexploitatie, planschadeprocedures en stedelijke vernieuwingsplannen.

Financiële context

Onderstaande figuur geeft het overzicht van lasten voor het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer en voor het gemiddelde van de stadsdelen in 2003.

Figuur 3.6 – Relatieve lasten Geuzenveld-Slotermeer naar hoofdfunctie in 2003

De totale omvang van de lasten voor het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer bedroeg in 2003 circa € 95 miljoen (in 2004 was dit € 77,6 miljoen). Ten opzichte van het gemiddelde van de andere Amsterdamse stadsdelen zijn de lasten ten aanzien van Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en ten aanzien van Onderwijs relatief omvangrijk. Daar staat tegenover dat de lasten voor Verkeer en vervoer relatief laag zijn.

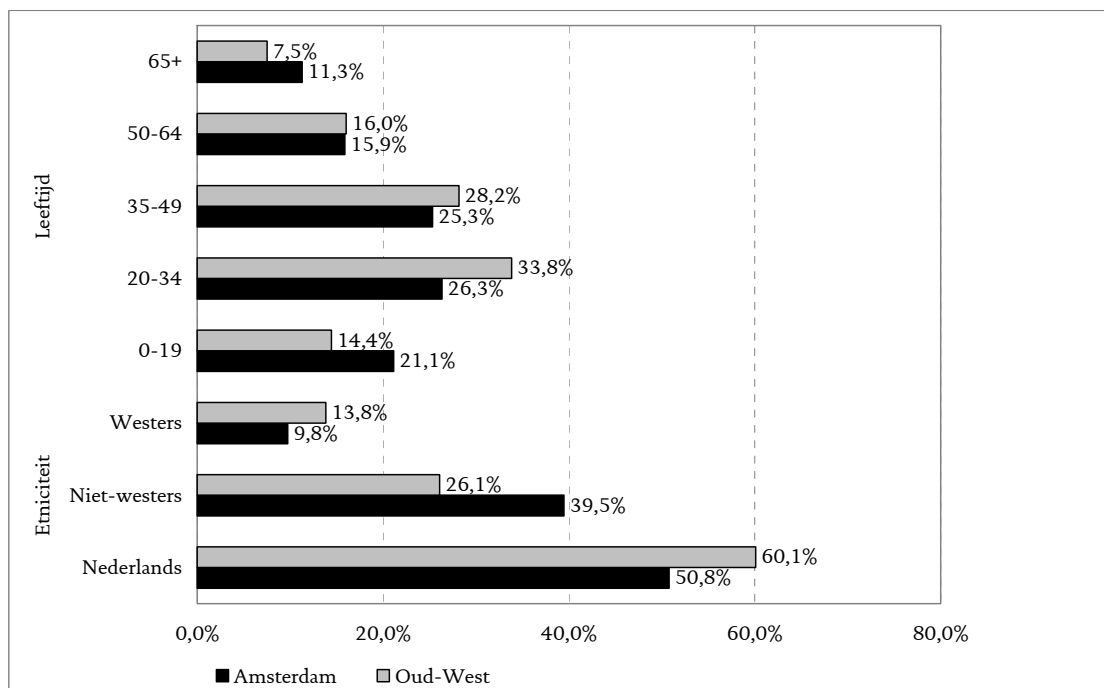
3.5 Oud-West

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel Oud-West wonen ongeveer 31.840 mensen. Figuur 3.7 geeft de bevolkingssamenstelling weer.

Figuur 3.7. Bevolkingssamenstelling Oud-West in 2005

Opvallend in de bevolkingssamenstelling in Oud-West is het relatief hoge percentage ‘jong volwassenen’ (leeftijdscategorie 20-34) en het juist lage percentage kinderen en jongeren (0-19). In Oud-West wonen naar verhouding weinig mensen met een niet-westerse etniciteit. Het percentage mensen met een Nederlandse en een Westerse etniciteit is hoger dan het Amsterdams gemiddelde.

Wonen

Het aantal woningen per vierkante kilometer is in Oud-West 12.124. Hiermee is Oud-West één van de dichtst bebouwde stadsdelen van Amsterdam. Het gemiddelde in Amsterdam is 2.250 woningen per vierkante kilometer. In de woning wonen gemiddeld 1,7 personen, het gemiddelde in Amsterdam is 2,0 personen per woning. In totaal zijn er in Oud-West bijna 19.000 woningen waarvan is het aandeel koopwoningen met 20% gelijk aan het gemiddelde in Amsterdam. Daarentegen zijn er in Oud-West relatief minder sociale huurwoningen (36%) en meer particuliere huurwoningen (45%) dan gemiddeld in Amsterdam (40% versus 26%).

Werk en inkomen

In Oud-West is 8,6% van de potentiële beroepsbevolking werkloos. Dat is één procentpunt minder dan het gemiddelde in Amsterdam. Het gemiddelde inkomen per huishouden is in Oud-West € 24.500,-. Dit is € 1.800,- lager dan het gemiddelde in Amsterdam. Uit de Armoedemonitor 2004 blijkt dat het percentage minimahuishoudens in Oud-West 16,3% is (een minimahuishouden wil zeggen huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wettelijk Sociaal Minimum), ook dit is minder dan het gemiddelde in Amsterdam (18,5%).

Politiek-bestuurlijke context

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Oud-West is in de afgelopen raadsperiode gevormd door GroenLinks (stadsdeelvoorzitter en portefeuillehouder), PvdA (portefeuillehouder) en VVD (portefeuillehouder). Na de verkiezingen van maart 2006 is de samenstelling van de stadsdeelraad gewijzigd. De PvdA heeft één zetel gewonnen en heeft nu vijf zetels. De VVD en GroenLinks behouden beide vier zetels. De SP had nul zetels en heeft er nu drie. D66 heeft één zetel verloren en heeft er nu nog één. De Groenen en Leefbaar Oud-West keren deze periode niet terug in de stadsdeelraad. De Groenen hadden twee zetels en Leefbaar Oud-West één zetel.

In het Programma-akkoord Stadsdeel Oud-West 2002-2006 “Ruimte voor Iedereen” zijn de belangrijke thema’s voor de afgelopen raadsperiode uiteengezet:

- Het maken van een (meetbare) *kwaliteitsslag* voor wat betreft de *openbare ruimte*. Dit is vervolgens vastgelegd in het InrichtingsPlan Openbare Ruimte 2003-2006 (IPOR).
- Veel aandacht voor het *parkeren* en de *bereikbaarheid* van het stadsdeel.
- Op het gebied van *wonen* wil het stadsdeel streven naar een verdubbeling van het percentage eigen woningbezit in 2010, verkoop van afgesproken aantallen sociale woningen in deze bestuursperiode en het splitsen en verkopen van afgesproken aantallen particuliere huurwoningen in deze bestuursperiode.
- Het stadsdeel Oud-West zorgt er voor dat een breed pakket aan *basisvoorzieningen* op het gebied van *welzijn* beschikbaar is voor alle bewoners.
- In het stadsdeel wordt gewerkt aan een aantal stadsvernieuwingsprojecten zoals *herprofilering Bilderdijkstraat* en *De Hallen*.

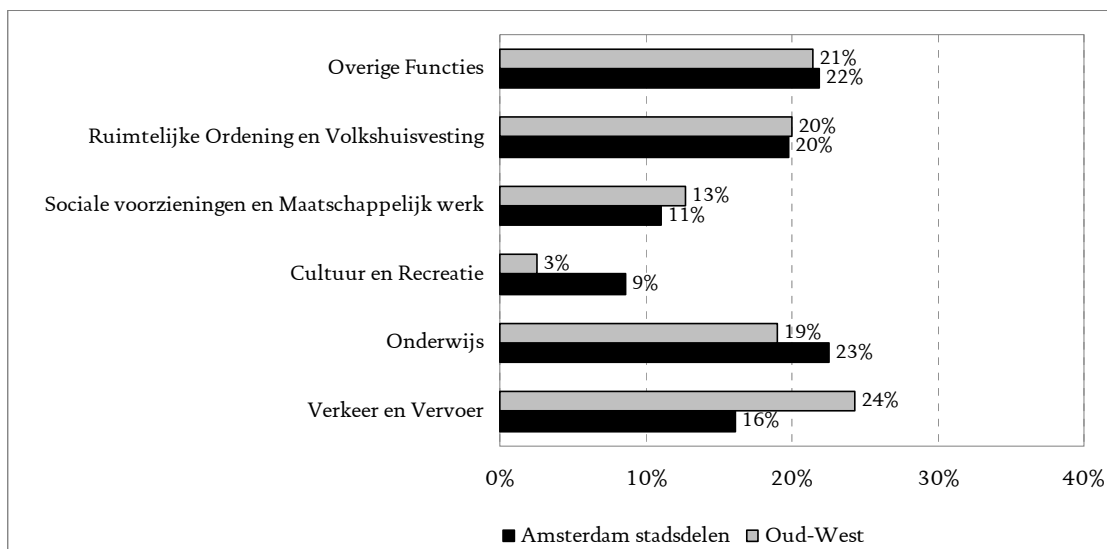
In de deelraadsverslagen van 2005 komt naar voren dat bovenstaande punten ook terugkomen in de debatten in de stadsdeelraad. Het gaat dan om het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten of een om een nadere invulling van de plannen, zoals De Hallen of de herinrichting van de Bilderdijkstraat. Het parkeerbeleid in het stadsdeel komt regelmatig aan bod in de stadsdeelraad. Andere onderwerpen die in 2005 onder andere behandeld zijn het horecabeleid, het verdeelbesluit splitsen, het verbeteren van het voorzieningenniveau, verordening afvalstoffenheffing.

Financiële context

In 2003 bedroeg de totale omvang van de uitgaven in Oud-West ruim € 61 miljoen (in 2004 was dit € 56 miljoen). In onderstaande figuur staat hoe deze uitgaven zijn verdeeld over zeven hoofdfuncties en in welke mate het patroon afwijkt van de

verdeling van uitgaven van alle stadsdelen gezamenlijk. Opvallend is dat stadsdeel Oud-West relatief minder uitgeeft aan Cultuur en recreatie en Onderwijs dan het gemiddelde van de overige stadsdelen in Amsterdam. Oud-West geeft relatief meer uit aan Verkeer en vervoer. Dit is te verklaren door het hoge aantal parkeervoorzieningen in het stadsdeel.

Figuur 3.8 – Relatieve lasten Oud-West naar hoofdfunctie in 2003

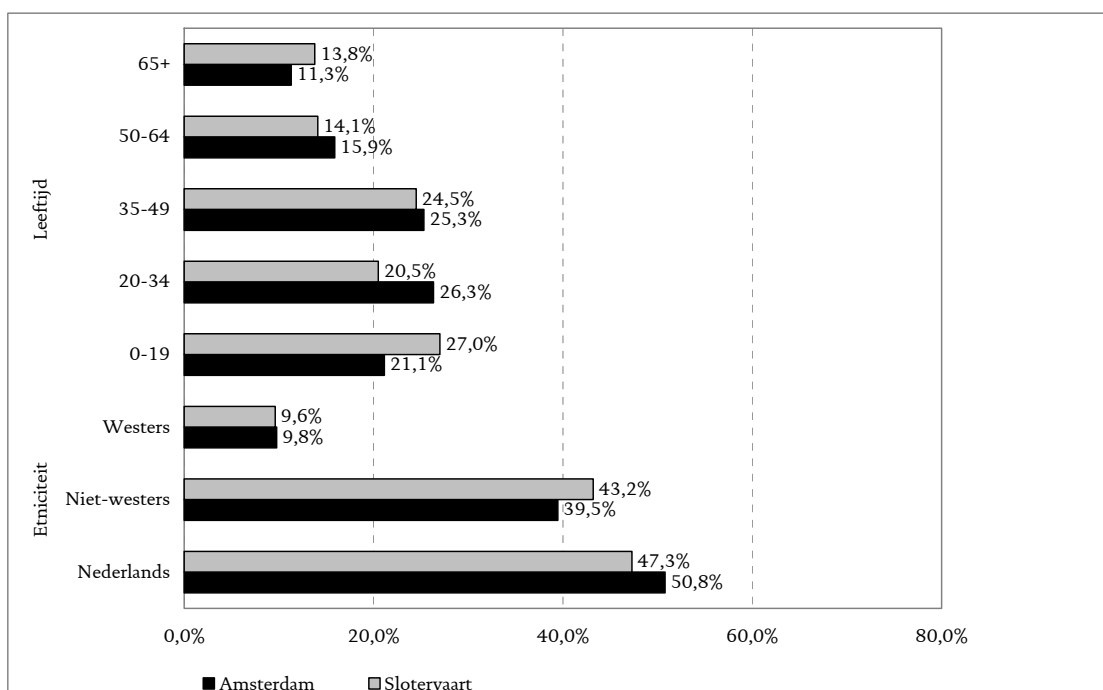
3.6 Slotervaart

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel Slotervaart woonden in 2005 circa 45.000 mensen. In onderstaande figuur is de samenstelling van de bevolking opgenomen.

Figuur 3.9 - Bevolkingssamenstelling Slotervaart in 2005

Ten opzichte van het gemiddelde van Amsterdam wonen er relatief veel jonge mensen (0-19 jaar) in het stadsdeel Slotervaart. Opvallend is dat in de leeftijdscategorie daarboven (20-34 jaar) relatief weinig mensen wonen. Wat betreft etnische afkomst wijkt de bevolkingssamenstelling weinig af van het Amsterdamse gemiddelde.

Wonen

Het aantal woningen in het stadsdeel bedraagt circa 19.000. Dit betekent dat een woning gemiddeld 2,3 personen huisvest. Ten opzichte van de andere stadsdelen en het Amsterdamse gemiddelde (2,0 personen per woning) is dit een hoog aantal. Van de woningen is 26% een koopwoning, 50% een sociale huurwoning en 24% een particuliere huurwoning (gemiddeld in Amsterdam: koop 20%, sociale huur 53%, particuliere huur 26%). In Slotervaart staan per vierkante kilometer circa 2.030 woningen. In Amsterdam zijn dat er 2.260.

Werk en inkomen

Per 1 januari 2005 was 9,0% van de beroepsbevolking van het stadsdeel Slotervaart werkloos. Hiermee is de werkloosheid lager dan het gemiddelde in Amsterdam. Dit lag voor 2005 op 9,6%. Wanneer we kijken naar het besteedbaar inkomen per huishouden dan zien we dat deze boven het Amsterdamse gemiddelde ligt: het aandeel van inkomens met een besteedbaar inkomen groter dan € 30.900,- is in het stadsdeel Slotervaart circa 37%, terwijl dat in Amsterdam 27% is. Uit de Armoedemonitor 2004 blijkt dat het percentage minimahuishoudens in Slotervaart 15,7% is.

Politiek-bestuurlijke context

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Slotervaart werd in de bestuursperiode 2002-2006 gevormd door de PvdA, Slotervaart Leefbare Tuinstad (SLT) en het CDA. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden (portefeuillehouders) waarbij de PvdA de stadsdeelvoorzitter leverde. De verdeling van de zetels in de stadsdeelraad van Slotervaart was als volgt: PvdA: vijf zetels, SLT: vijf zetels, VVD: vijf zetels, CDA: drie zetels, GroenLinks: twee zetels en D66: één zetel. Na de verkiezingen van maart 2006 heeft PVDA er zes zetels bij gekregen (11 zetels). De zetelverdeling laat verder het volgende zien: VVD: vier zetels, GroenLinks: drie zetels, CDA: één zetels en SLT: twee zetels.

In het Programakkoord 2002-2006 “Samen voor de toekomst van Slotervaart/Overtoomse veld” hebben de coalitiepartijen de belangrijkste doelen en onderwerpen beschreven voor de bestuursperiode 2002-2006:

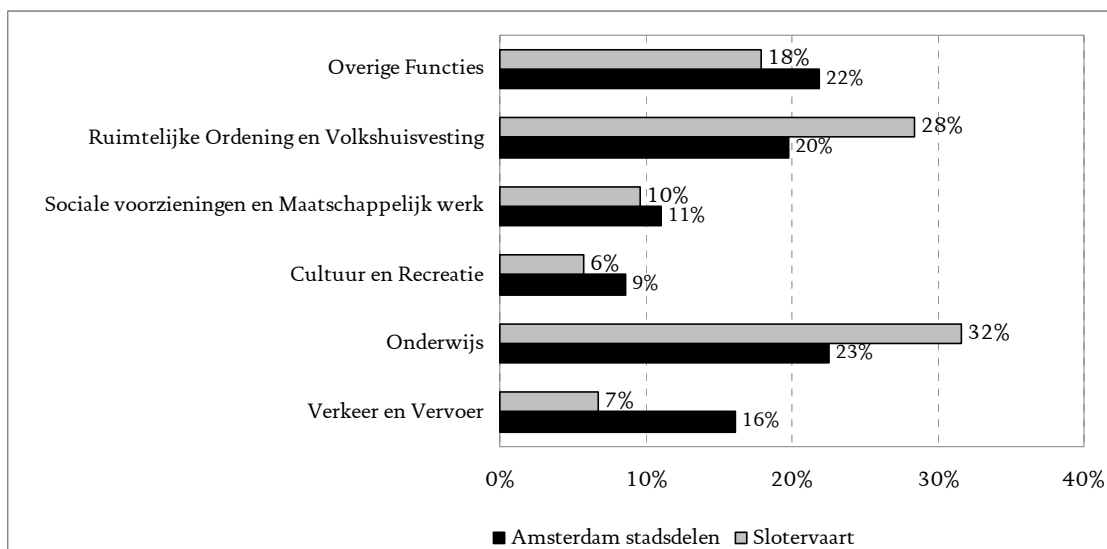
- De bevordering van *aantrekkelijk wonen* in het stadsdeel waarbij in de oudere wijken aandacht is voor de openbare ruimte en voorzieningen en in de jongere wijken is er specifieke aandacht voor het op peil houden van de levenskwaliteit.
- Het doorzetten van de *stedelijke vernieuwing* waarbij geredeneerd wordt vanuit de samenhangende plannen voor buurten en wijken en het belang van de huidige bevolking zwaar weegt.
- Het inzetten voor meer *veiligheid* middels een combinatie van preventie en repressie. Hierbij zoekt het stadsdeel de samenwerking met relevante partners. Daarnaast wordt ingezet op een schone openbare ruimte
- Het verbeteren van de *dienstverlening naar de burger*, zoals scholen, straatreiniging, loketten voor burgerzaken en het betrekken van burgers bij de plannen.

In de raadsverslagen, programmabegrotingen en jaarverslagen komen bovenstaande onderwerpen aan de orde, maar ook een keur aan andere onderwerpen. Een nadruk daarbij ligt op de stedelijke vernieuwing (Parkstad) binnen het stadsdeel. Het gaat bijvoorbeeld om de voortgang, zoals in de Delflandpleinbuurt en om de sociale kant van de stedelijke vernieuwing (zorginstellingen, welzijn, jeugdzorg, (taal)onderwijs, leerplicht, en Impuls). We zien ook dat er relatief veel aandacht uitgaat naar handhaving. Het gaat daarbij om de kwaliteit van handhaving in relatie tot de inkoop van handhaving via Stadstoezicht of via een private partij.

Financiële context

Onderstaande figuur geeft het overzicht van de relatieve lasten voor het stadsdeel Slotervaart en voor het gemiddelde van de 14 stadsdelen.

Figuur 3.10 – Relatieve lasten Slotervaart naar hoofdfunctie in 2003

De totale omvang van de lasten voor het stadsdeel Slotervaart bedroeg in 2003 circa € 110 miljoen (in 2004 was dit € 124,8 miljoen). Een relatief groot deel van deze lasten gaan naar Onderwijs en naar Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Dit is goed te verklaren. Ten eerste zijn er in het stadsdeel relatief veel onderwijsinstellingen gevestigd. Ten tweede vindt in het stadsdeel – zoals eerder vermeld – grootschalige stedelijke vernieuwing plaats. Verder valt in de figuur op dat de lasten voor het Verkeer en vervoer relatief laag zijn: minder dan de helft van wat de stadsdelen gemiddeld aan lasten kennen.

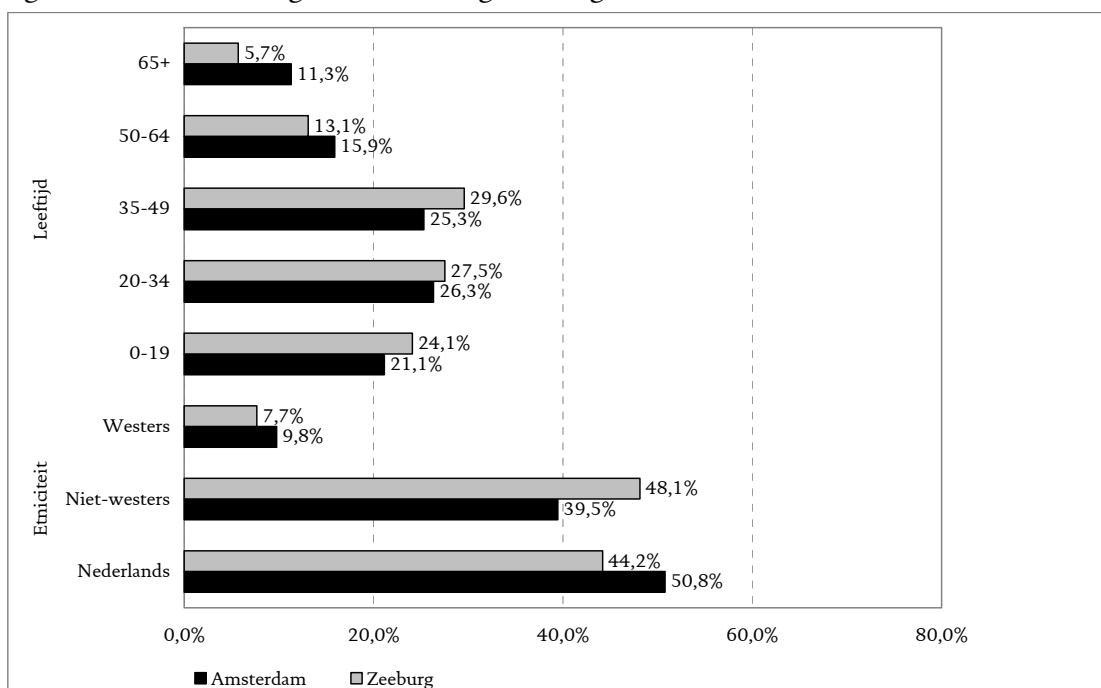
3.7 Zeeburg

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel Zeeburg wonen ruim 42.000 mensen.

Figuur 3.11 - Bevolkingsamenstelling Zeeburg in 2005

Kijken we naar de samenstelling van de bevolking dan valt op dat in Zeeburg de groep 50 plussers kleiner is dan gemiddeld in Amsterdam. Hiermee is het stadsdeel dus relatief jong in vergelijking met de rest van Amsterdam. Bekijken we de etnische achtergrond van de inwoners van Zeeburg dan blijkt dat het stadsdeel een relatief grote groep burgers (48,1%) van niet-westerse origine kent. In Amsterdam als geheel ligt dit percentage circa 10% lager.

Wonen

In totaal zijn er in Zeeburg circa 9.800 woningen. Van deze woningen vallen er 76% in het huursegment waarvan 61% sociale huurwoningen is en 15% particuliere huurwoningen. Het percentage sociale huurwoningen ligt in Zeeburg boven het Amsterdams gemiddelde (53%). Zeeburg kent een voor Amsterdamse begrippen gemiddelde woningdichtheid: circa 2.650 woningen per vierkante kilometer (vergelijkbaar met het Amsterdamse gemiddelde). Ten slotte is in Zeeburg de gemiddelde woonbezetting iets hoger dan in Amsterdam (gemiddeld 2,1 personen versus 2,0 personen per woning).

Werk en inkomen

Zeeburg kent een werkloosheidspercentage dat iets boven het Amsterdams gemiddelde ligt. Van de beroepsbevolking is 10,2% werkloos. In geheel Amsterdam ligt dit ongeveer half procentpunt lager (9,6%). Het gemiddelde inkomen in Zeeburg ligt iets boven het Amsterdamse gemiddelde. In Zeeburg is het gemiddelde huishoudinkomen € 26.600,- in 2002. Het Amsterdamse gemiddelde is € 26.300,-. Uit de Armoedemonitor blijkt dat het percentage huishoudens dat een minimum inkomen heeft ongeveer 2% boven het Amsterdamse gemiddelde ligt. Van alle huishoudens heeft 20,4% een inkomen van ten hoogste 105% van het minimumloon. Dit percentage is voor geheel Amsterdam 18,5%.

Politiek-bestuurlijke context

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Zeeburg bestond tot eind 2004 uit de PvdA, GroenLinks en D66. In november 2004 heeft de deelraad het vertrouwen in het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel opgezegd. Een en ander hield verband met het faillissement van Alcides. Hierna zijn nieuwe onderhandelingen gestart. Het laatste jaar werd het Dagelijks Bestuur gevormd door de PvdA (stadsdeelvoorzitter en portefeuillehouder) VVD (één portefeuillehouder) en Groenlinks (één portefeuillehouder). In Zeeburg bestaat de deelraad sinds afgelopen verkiezingen uit 21 raadsleden (waren er 19). Bij de verkiezingen van maart 2006 is de samenstelling van de deelraad gewijzigd. De PvdA is gegroeid van zes naar negen zetels. De SP heeft bij de verkiezingen van 2003 drie zetels behaald en dat was er één. De VVD, Groenlinks en D66 behouden hun aantal zetels (respectievelijk vier, drie en twee). Het CDA, Amsterdam Anders-De Groenen en de buurt Actie Partij waren elk met één zetel in de deelraad vertegenwoordigd, maar keren na de verkiezing van 2006 niet meer terug.

Na de verkiezingen van maart 2002 is door de PvdA, GroenLinks en D66 een Programma-akkoord opgesteld. Het in januari 2005 nieuw aangetreden Dagelijks Bestuur (PvdA, GroenLinks en VVD) heeft een nieuw Bestuursakkoord geschreven wat moet worden geïnterpreteerd als een aanscherping van het bestaande akkoord. Een aantal belangrijke onderwerpen komt in het Programma-akkoord aan de orde:

- Het *beheer van de openbare ruimte* met daarbij speciale aandacht voor de Indische buurt en IJburg.
- Verder is er aandacht voor de *bereikbaarheid* van het stadsdeel en de *parkeerdruk* op met name het Java- en KNSM-eiland.
- Ten aanzien van de *woningbouw* is er aandacht voor de kwantiteit en kwaliteit en differentiatie van de woningbouw.
- Er is aandacht voor het *sociale beleid* en de *voorzieningen* in het stadsdeel hierbij wordt speciale aandacht besteed aan de sociaal-economische en maatschappelijke participatie van de inwoners van Zeeburg, kinderopvang, onderwijs en welzijnsvoorzieningen en het creëren van ruimte voor initiatieven van bewoners en organisaties.
- De genoemde ambities overstijgen volgens het Programma-akkoord de *financiële ruimte* van het stadsdeel en dat er moeten dus keuzes gemaakt worden. Wat betreft de *ontwikkeling van IJburg* wordt vermeld dat dit het stadsdeel een tekort oplevert indien er geen aanvullende financiering vanuit de

centrale stad komt. Ook wordt genoemd dat de financiering van projecten voor een belangrijk deel uit specifieke doeluitkeringen afkomstig is.

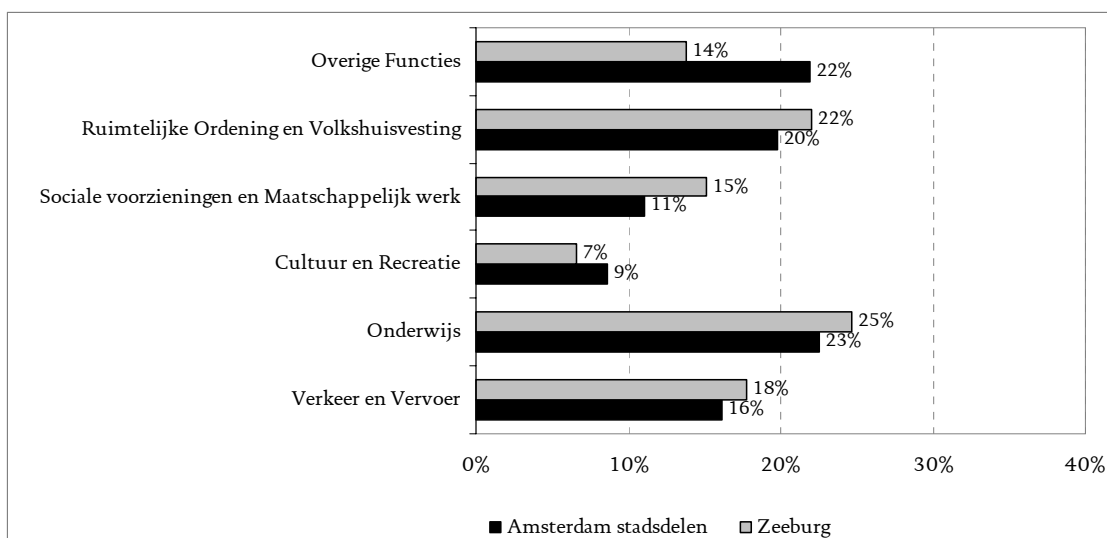
In het Bestuursakkoord worden enkele nadere accenten gelegd die betrekking hebben op de sturing en organisatie van het welzijnswerk, de integratie, participatie en emancipatie van het de inwoners van het stadsdeel, de uitbreiding van parkeermogelijkheden en voor de financiële positie van het stadsdeel. In het kader van openbare orde en veiligheid is er naast aandacht voor het terugdringen van objectieve en subjectieve veiligheid, ook aandacht voor handhaving. Jaarlijks zal een handhavingsprogramma worden opgesteld met expliciet aangegeven prioriteiten.

In de deelraadsvergadering van 2005 komen bovenstaande aspecten veelvuldig aan de orde. In de deelraadsvergaderingen is aandacht voor de woonomgeving en de woningen in de Indische Buurt. In dat kader is in 2003 een speciaal plan van aanpak in het kader van het programma schoon, heel en veilig gestart in de Indische buurt om de kwaliteit van de buurt te verbeteren. In stadsdeel Zeeburg is in 2004 een onderzoek door ACAM gedaan naar de hoogte van de bouwleges. Op basis van dit onderzoek is in januari door de deelraad besloten dat circa 25% van te veel ontvangen bouwleges aan de aanvragers van bouwvergunningen terug zal worden betaald.

Financiële context

In 2003 bedroeg de totale omvang van de uitgaven in Zeeburg € 80 miljoen euro (in 2004 was dit € 79,8 miljoen). In onderstaande figuur wordt aangegeven hoe deze uitgaven zijn verdeeld over zeven hoofdfuncties en in welke mate het patroon afwijkt van de verdeling van uitgaven van alle stadsdelen gezamenlijk.

Figuur 3.12 – Relatieve lasten Zeeburg naar hoofdfunctie in 2003

Bovenstaande figuur laat zien dat in het stadsdeel Zeeburg relatief veel geld omgaat op het terrein van Sociale voorzieningen en maatschappelijke werk, Ruimtelijke ordening

en volkshuisvesting, Onderwijs, en Verkeer en vervoer en minder op het terrein van Cultuur en recreatie en overige functies.

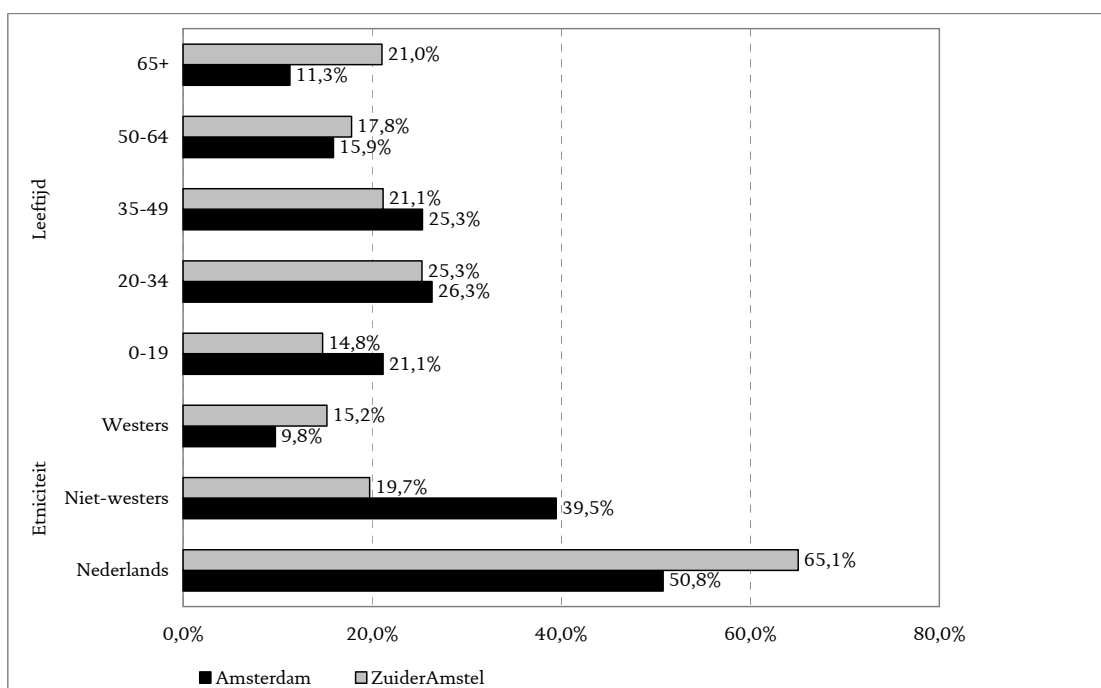
3.8 ZuiderAmstel

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel ZuiderAmstel wonen ongeveer 47.000 mensen. Onderstaande figuur geeft de bevolkingsamenstelling weer.

Figuur 3.13 - Bevolkingsamenstelling ZuiderAmstel in 2005

In bovenstaande figuur wordt zichtbaar dat ZuiderAmstel een relatief vergrijsde bevolking kent. Het percentage inwoners in de leeftijdsgroep 0-19 is lager dan gemiddeld in Amsterdam, terwijl het percentage in de leeftijdsgroep 65+ met 21% aanzienlijk hoger is. Ook valt op dat in ZuiderAmstel relatief weinig mensen met een niet-westerse etniciteit wonen afgezet tegen het Amsterdams gemiddelde.

Wonen

Het aantal woningen per vierkante kilometer ligt met circa 2.900 woningen rond het gemiddelde van Amsterdam (2.250 woningen per vierkante kilometer). In ZuiderAmstel bestaat het gemiddelde huishouden uit 1,7 personen. Het gemiddelde in Amsterdam is 2,0 personen per huishouden. Het percentage koopwoningen is in ZuiderAmstel ongeveer gelijk aan het gemiddelde in Amsterdam. Daarentegen is het percentage sociale huurwoningen (34%) aanzienlijk lager en het percentage particuliere huurwoningen (45%) juist hoger dan het gemiddelde (53% versus 26%).

Werk en inkomen

Het werkloosheidspercentage is met 6,6% lager dan het gemiddelde werkloosheidspercentage in Amsterdam (9,6%). Het gemiddelde inkomen is € 30.000,- en daarmee hoger dan gemiddeld in Amsterdam (€ 26.300,-). In ZuiderAmstel is 11,8% van de huishoudens een minimahuishouden. Dit is minder dan het gemiddelde in Amsterdam (18,5%) en het laagste percentage van alle stadsdelen.

Politiek-bestuurlijke context

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel ZuiderAmstel is in de afgelopen raadsperiode gevormd door de VVD (stadsdeelvoorzitter en portefeuillehouder), PvdA (portefeuillehouder) en Vereniging ZuiderAmstelbelangen (portefeuillehouder). Door de verkiezingen van maart 2006 is de samenstelling van de stadsdeelraad voor de komende periode sterk veranderd. De PvdA is gegroeid van vijf naar zeven zetels en wordt daarmee de grootste partij. De VVD heeft één zetel verloren en heeft nu zes zetels. GroenLinks is gelijk gebleven met drie zetels. Het CDA heeft één zetel verloren en heeft er nu twee. De SP had geen zetel in de vorige periode en heeft er nu vier. D66 is van twee zetels naar één zetel gegaan. Amsterdam Leeft heeft haar zetel in de stadsdeelraad verloren. Vereniging ZuiderAmstel Belangen heeft na de verkiezingen één zetel van de vier overgehouden. Baas in Eigen Buurt heeft één zetel gekregen bij deze verkiezingen, zij hadden geen zetel in de afgelopen periode.

In de Raadsopdracht 2002 -2006 zijn de belangrijke thema's voor de afgelopen raadsperiode uiteengezet:

- Het achterstallig *onderhoud van de wegen* moet worden weggewerkt. In de Raadsopdracht is aangegeven dat het Dagelijks Bestuur hiervoor een plan van aanpak opstelt.
- De *parkeerdruk* is groot in ZuiderAmstel en dit is dan ook een belangrijk thema.
- Op het gebied van *wonen* streeft het stadsdeel naar het realiseren van een evenwichtige mix van woningtypen, zowel wat betreft de verhouding huurkoop, als duur en goedkoop. Hiervoor is een aantal beleidsuitgangspunten gerealiseerd. Tevens is er een *woonbotenbeleid* vastgesteld.
- Om de *veiligheid en de leefbaarheid* te waarborgen wordt een integraal veiligheidsplan opgesteld en moeten de *groenvoorzieningen* beter onderhouden en beheerd worden. Op het gebied van *welzijn* komt er een onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de leverancier op basis waarvan de beste leverancier gekozen kan worden, ook moet het achterstallige *onderhoud bij schoolgebouwen* aan het einde van de periode zijn weggewerkt. Daarnaast moet het *Midden- en Kleinbedrijf* worden behouden als pijler bij het realiseren van een betere leefbaarheid.
- De *Zuidas* is een belangrijk ontwikkelingsgebied voor het stadsdeel.

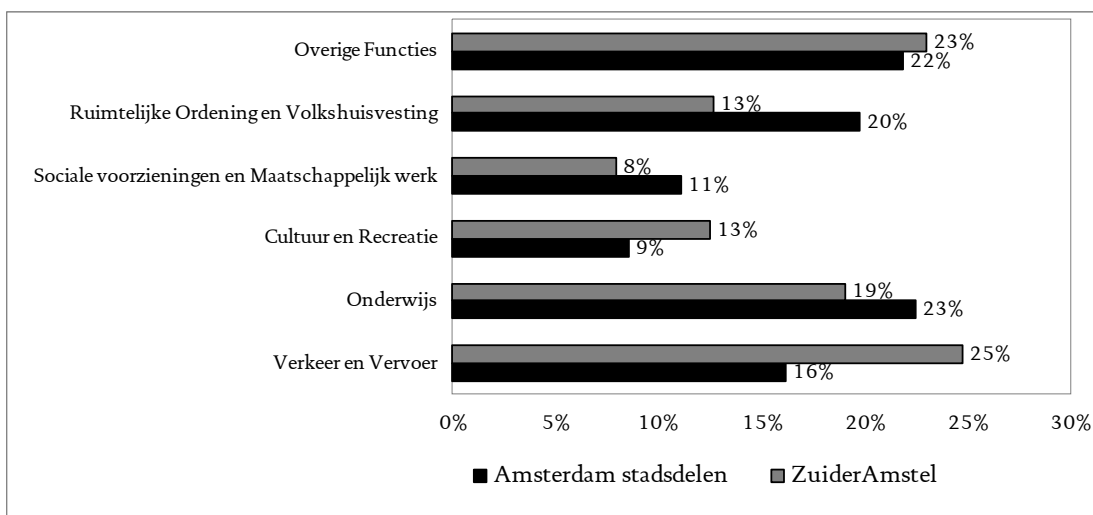
In de deelraadsverslagen van 2005, de programmabegrotingen en de jaarverslagen komen bovenstaande onderwerpen ook naar voren. Met betrekking tot die onderwerpen zijn keuzes gemaakt en prioriteiten gesteld (onder andere bij het parkeerbeleid, woonbotenbeleid, welzijnsnota). Bij de algemene beschouwing over 2005 valt op dat het onderhoud wegen en het beheer van de openbare ruimte

onderwerpen zijn waar nog veel op moet gebeuren en dat grote belangstelling heeft van de stadsdeelraad. De ontwikkelingen op de Zuidas wordt door de stadsdeelraad gezien als een locatie met veel mogelijkheden.

Financiële context

In 2003 bedroeg de totale omvang van de uitgaven in ZuiderAmstel ongeveer € 87,6 miljoen (in 2004 was dit € 89 miljoen). In onderstaande figuur wordt aangegeven hoe deze uitgaven zijn verdeeld over zeven hoofdfuncties en in welke mate het patroon afwijkt van de verdeling van uitgaven van alle stadsdelen gezamenlijk. De figuur laat onder andere zien dat in ZuiderAmstel relatief gezien minder uitgeeft aan Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Ook komt naar voren dat in ZuiderAmstel meer wordt besteed aan Verkeer en vervoer. Dit komt door de hoge lasten voor de parkeervoorzieningen en de functie Wegen, straten en pleinen. Stadsdeel ZuiderAmstel ontvangt hiervoor ook een hoge bijdrage uit de stadsdeelfondsuitkering.

Figuur 3.14 – Relatieve lasten ZuiderAmstel naar hoofdfunctie in 2003

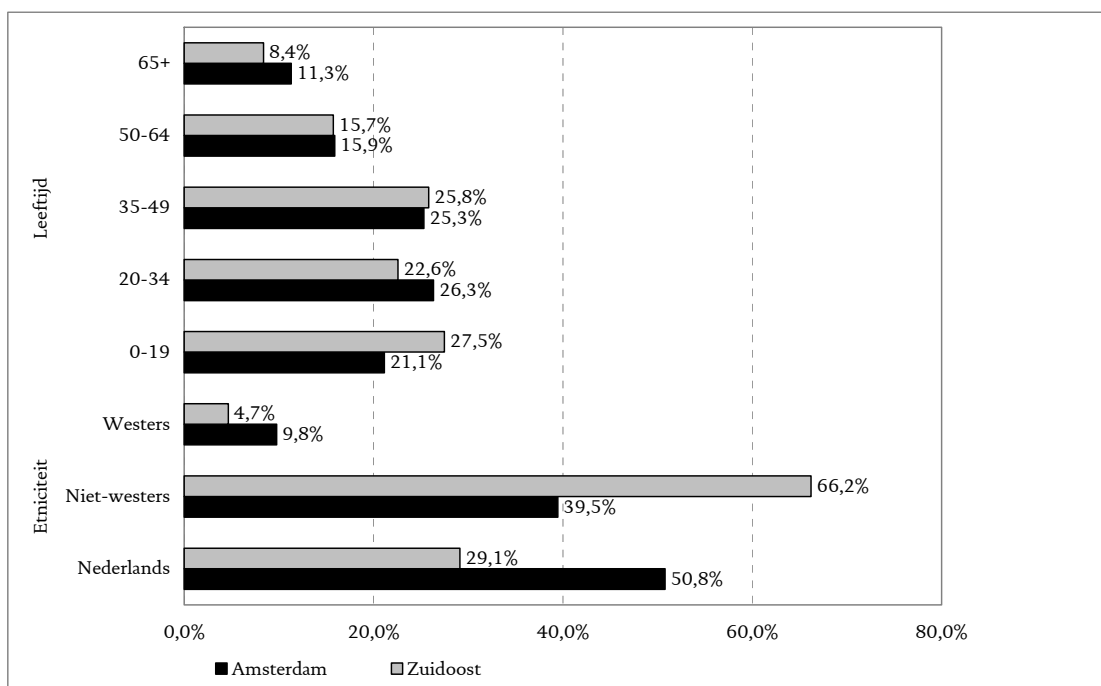
3.9 Zuidoost

Maatschappelijke context

Bevolkingsamenstelling

In het stadsdeel Zuidoost wonen ongeveer 80.000 mensen. Onderstaande figuur laat de bevolkingssamenstelling zien.

Figuur 3.15 - Bevolkingssamenstelling Zuidoost in 2005

De leeftijdsopbouw van de bevolking in stadsdeel Zuidoost komt grotendeels overeen met de gemiddelde leeftijdsopbouw in Amsterdam. Het percentage 0-19 jarigen is met 27,5% wel hoger dan het gemiddelde in Amsterdam en het percentage 20-34 jarigen is lager dan het gemiddelde. In Zuidoost zijn relatief meer mensen met een niet-westerse etniciteit dan gemiddeld in Amsterdam.

Wonen

Het aantal woningen per vierkante kilometer is in Zuidoost circa 1.850. Dit ligt in de buurt van het gemiddelde in Amsterdam: circa 2.250 woningen per vierkante kilometer. Er wonen gemiddeld 2,2 personen per huishouden in Zuidoost. Dit is hoger dan de 2,0 personen per huishouden wat gemiddeld is in Amsterdam. Het aantal koopwoningen is in Zuidoost relatief gezien lager dan in Amsterdam: 17% ten opzichte van 20%. Het percentage sociale huurwoningen is met 74% duidelijk hoger dan het gemiddelde in Amsterdam (53%). Daarentegen is het percentage particuliere huurwoningen (9%) aanmerkelijk lager dan het gemiddelde in Amsterdam (26%).

Werk en Inkomen

In Zuidoost was in januari 2005 10,6% van de beroepsbevolking werkloos. Dit percentage is iets hoger dan het gemiddelde in Amsterdam (9,6%). Het gemiddelde besteedbaar inkomen per huishouden is met € 24.600,-, € 1.700,- lager dan het gemiddelde in Amsterdam, namelijk €26.300,-. Volgens de Armoedemonitor 2004 heeft 23% van de huishoudens in Zuidoost een inkomen tot 105% van het Wettelijk Sociaal Minimum (minimahuishouden). Het gemiddelde in Amsterdam is 18%. Zuidoost is hiermee een stadsdeel met een relatief groot aandeel minimahuishoudens.

Politiek-bestuurlijke context

In de afgelopen collegeperiode is het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Zuidoost gevormd door de PvdA (stadsdeelvoorzitter en portefeuillehouder) en de VVD (portefeuillehouder). Bij de verkiezingen van maart 2006 is de samenstelling van de deelraad sterk gewijzigd. De PvdA is gegroeid van tien naar 17 zetels en bezit nu een absolute meerderheid. De VVD, Groenlinks en het CDA hebben allen één zetel verloren (VVD van vier naar drie, Groenlinks van drie naar twee en het CDA van twee naar één). De SP heeft twee zetels erbij gekregen en is van één naar drie zetels gegaan. D66 heeft haar ene zetel verloren. De ChristenUnie is met één zetel gelijk gebleven. Leefbaar Zuidoost heeft drie zetels verloren en heeft nu twee zetels. Solidariteit Zuidoost had twee zetels en heeft in de komende periode geen zetels meer in de stadsdeelraad.

In het Bestuursakkoord 2002-2006 “Amsterdam Zuidoost Stadsdeel met Ambities” zijn de belangrijkste thema’s voor de afgelopen raadsperiode weergegeven. In Zuidoost gaat het onder andere om:

- Het realiseren van een *veilig Amsterdam Zuidoost*, waarbij het accent ligt op jeugd en veiligheid. Om dit te bereiken zijn onder andere wijkveiligheidsplannen opgesteld.
- Het *versterken van het sociaal-economisch beleid* van het stadsdeel. In 2003 is hiervoor een kadernota sociaal-economische vernieuwing vastgesteld.
- Het aantal *voorzieningen voor sport, recreatie en cultuur* worden uitgebreid en verbeterd. In het Bijlmerpark en de Gaasperzoom komt een nieuw sportcomplex en een nieuw veldsportcomplex.

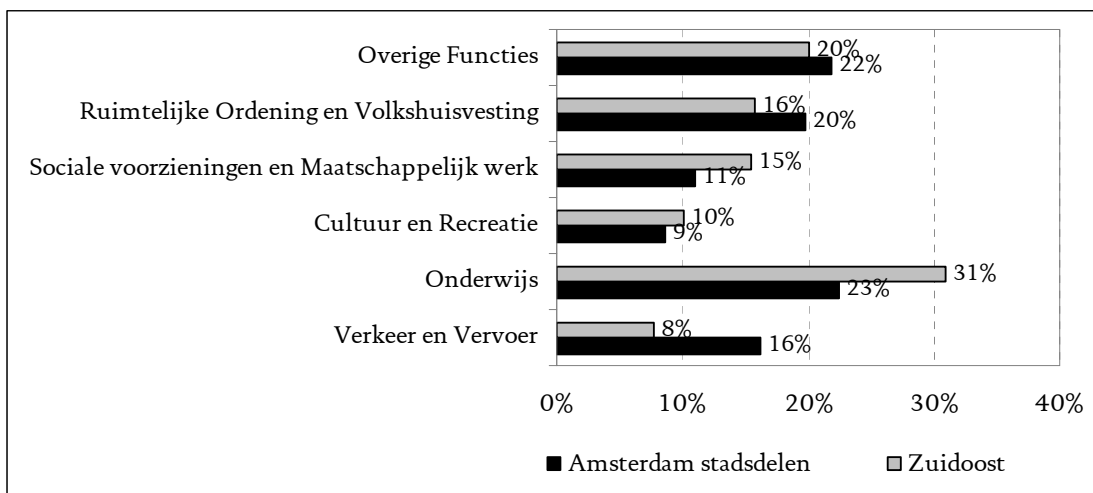
Uit de deelraadsverslagen van 2005 blijkt dat bovenstaande punten ook een belangrijk onderdeel vormen van de debatten die in de raad gevoerd zijn. In 2005 lijkt met name het aantal en de kwaliteit van de (sport)voorzieningen aan bod te komen. Ook debatteerde de stadsdeelraad over de ruimtelijke plannen in Zuidoost, zoals de structuurvisie 2020 voor het stadsdeel, de plannen voor het Bijlmerpark en Holendrecht.

Financiële context

In 2003 bedroeg de totale omvang van de uitgaven in Zuidoost € 194 miljoen (in 2004 was dit € 226,5 miljoen). In onderstaande figuur wordt aangegeven hoe deze uitgaven zijn verdeeld over zeven hoofdfuncties en in welke mate het patroon afwijkt van de verdeling van uitgaven van alle stadsdelen gezamenlijk. Hierin valt op dat in Zuidoost relatief minder geld gaat naar Verkeer en vervoer en meer naar Onderwijs en sociale

voorzieningen en maatschappelijk werk. De verklaring hiervoor is onder andere de sociale structuur van het stadsdeel en de specifieke uitkeringen voor onderwijs en subsidies die het stadsdeel ontvangt.

Figuur 3.16 – Relatieve lasten Zuidoost naar hoofdfunctie in 2003

3.10 Stadsdelen vergeleken

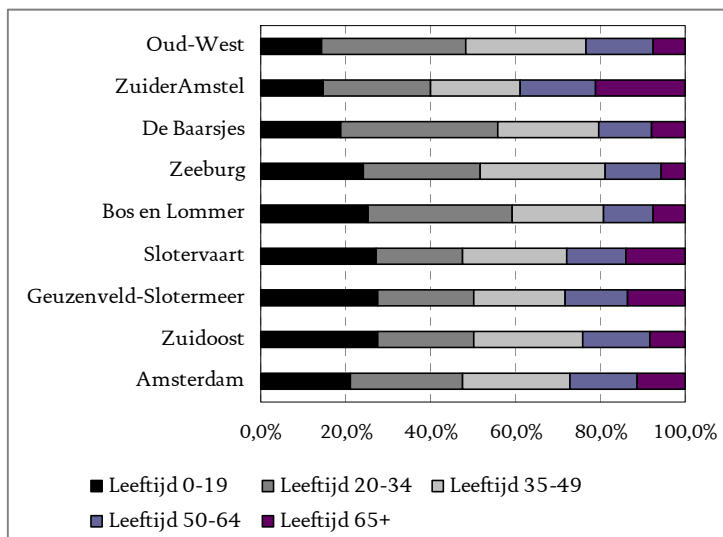
Hieronder staat van een aantal gegevens uit de kenschets een samenvattend overzicht van de acht stadsdelen gezamenlijk.

Maatschappelijke context

Bevolkingssamenstelling

Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de leeftijdsopbouw van de acht stadsdelen vergeleken met het gemiddelde in Amsterdam. Hieruit blijkt dat de bevolking in alle acht stadsdelen evenwichtig is opgebouwd. ZuiderAmstel heeft het hoogste percentage ouderen in het stadsdeel wonen. Bos en Lommer en de Baarsjes zijn de stadsdelen met relatief gezien de jongste bevolkingssamenstelling (tot 34 jaar).

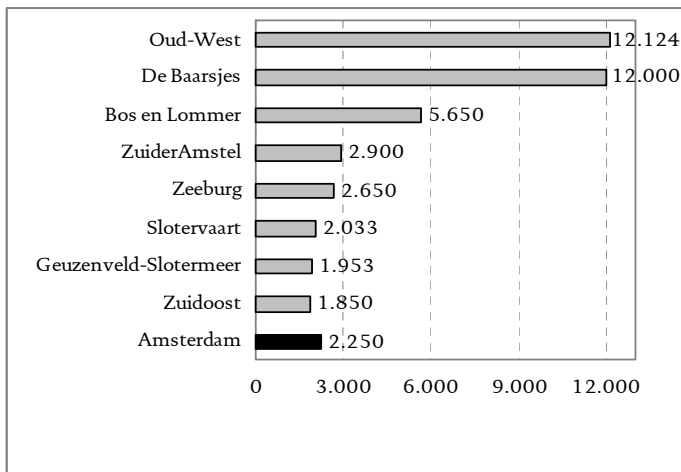
Figuur 3.17 - Leeftijdsopbouw in de Stadsdelen

Wonen

In onderstaande figuur staan het aantal woningen per vierkante kilometer in de acht stadsdelen en het Amsterdamse gemiddelde. Hieruit blijkt dat de het aantal woningen per vierkante kilometer in de stadsdelen De Baarsjes en Oud-West veruit het hoogst is.

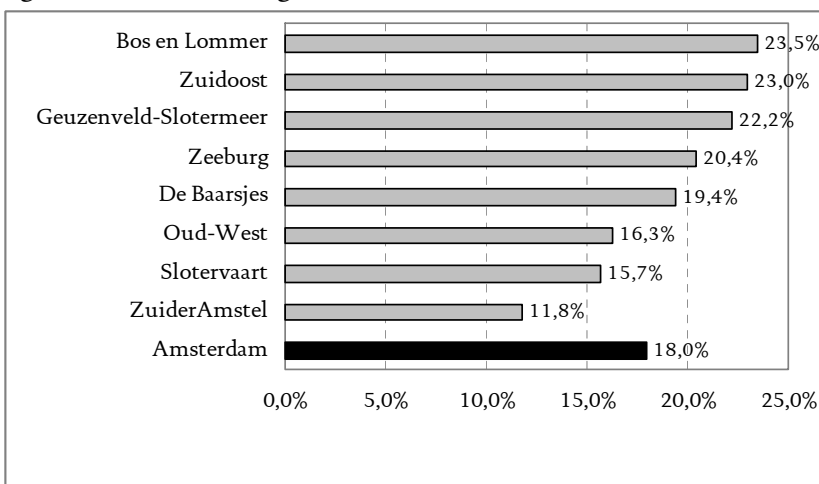
Figuur 3.18 - Aantal woningen per vierkante kilometer in de Stadsdelen

Werk en Inkomen

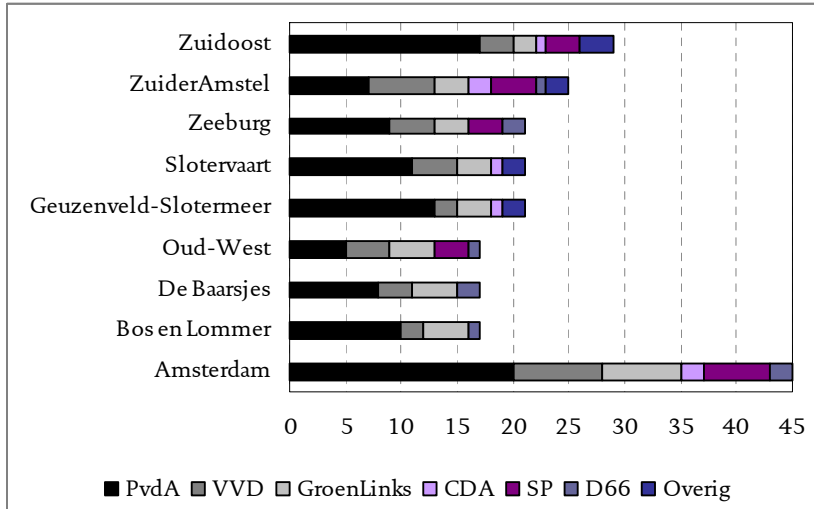
In onderstaand figuur zijn de percentages minimahuishoudens in de acht stadsdelen en het gemiddelde in Amsterdam weergegeven. Hieruit blijkt dat er relatief de meeste minimahuishoudens in Bos en Lommer en Zuidoost wonen en de minste in ZuiderAmstel.

Figuur 3.19 - Percentage minimahuishoudens in de Stadsdelen

Politiek-bestuurlijke context

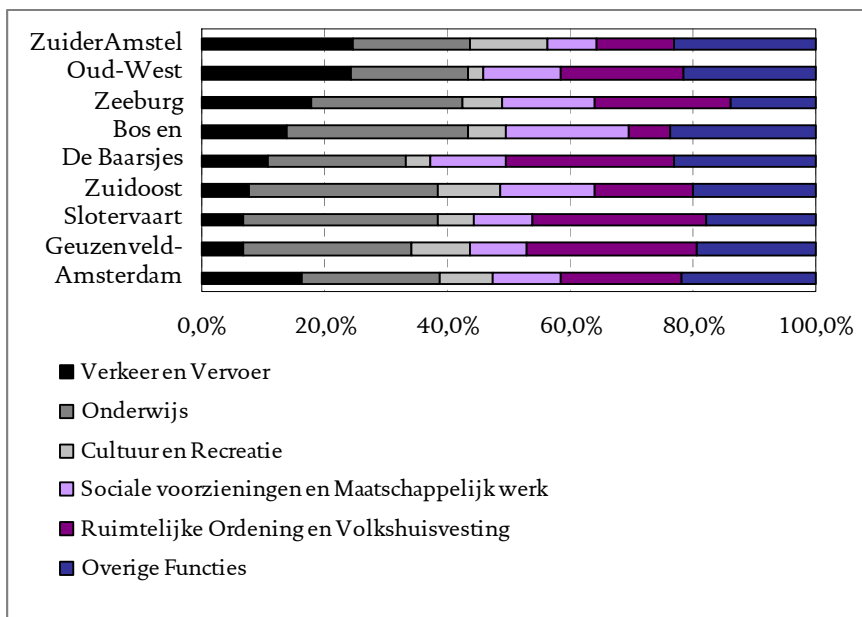
Figuur 3.20 - Overzicht zetelverdeling in de Stadsdelen

Uit bovenstaand overzicht van de zetelverdeling in de acht stadsdelen komt naar voren dat de PvdA in alle stadsdelen de grootse partij in de stadsdeelraad is. In vier stadsdelen Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Zuidoost heeft de PvdA een absolute meerderheid in de stadsdeelraad. De VVD en GroenLinks zijn ook vertegenwoordigt in alle acht stadsdeelraden. De overige partijen zijn wisselend aanwezig in de stadsdeelraden.

Financiële context

Figuur 3.21 - Relatieve Lasten Stadsdelen naar hoofdfunctie in 2003

In bovenstaand figuur staat de relatieve uitgaven per hoofdfunctie in de acht stadsdelen. Hieruit blijkt dat de grootste verschillen tussen de stadsdelen te zien zijn in de functies Verkeer en Vervoer en Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting. In ZuiderAmstel (24,7%) en Oud-West (24,3%) wordt relatief het meest uitgegeven aan Verkeer en Vervoer en in Slotervaart en Geuzenveld-Slotermeer (beide 6,7%) het minst. In Geuzenveld-Slotermeer en De Baarsjes wordt relatief het meest uitgegeven aan Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting en in Bos en Lommer (6,8%) en ZuiderAmstel (12,6%) het minst.

R a

4 Selectie en eerste uitwerking

4.1 Selectie

Op basis van de gesprekken met de stadsdelen, de inbreng vanuit de klankbordgroep en bestudeerde documenten heeft de rekenkamer twee groslijsten van mogelijke onderzoeksonderwerpen opgesteld. Deze twee groslijsten zijn opgenomen in bijlage 1. Het betreft één groslijst voor benchmarkonderzoek⁶ en één groslijst voor stadsdeelspecifiek onderzoek. In totaal onderkent de rekenkamer 41 onderwerpen die in aanmerking kunnen komen voor onderzoek in 2006.

De onderwerpen in de groslijsten zijn uiteenlopend van aard en reikwijdte. Om tot een goede onderwerpselectie te komen, heeft de rekenkamer een risicoanalyse (weging) toegepast op de groslijst. Hiervoor zijn de criteria zoals beschreven in tabel 1.1 gehanteerd. De criteria bepalen in welke mate een onderwerp geschikt is om in 2006 door de rekenkamer te worden onderzocht. Bij de uiteindelijke selectie is het daarnaast van belang dat het onderzoeksprogramma wordt gekenmerkt door diversiteit, zowel in beleidsterrein als in focus op doeltreffendheid, doelmatig en rechtmatigheid. Op basis van deze selectie komt de rekenkamer tot de volgende onderzoeksonderwerpen (zie ook tabel 4.1.):

1. Benchmarkonderzoek onder de acht stadsdelen naar de hoogte van en kostentoedeling bij *gemeentetarieven*.
2. Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van *schuldhulpverlening* in de stadsdelen Zuidoost en Bos en Lommer.
3. Onderzoek naar de bijdrage van het InrichtingsPlan Openbare Ruimte 2003-2006 (IPOR) aan de verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte in stadsdeel Oud-West.

Tabel 4.1 – Overzicht van onderzoeksonderwerpen

Onderwerp	Beleidssterrein	Onderzoeksdoelstelling	Stadsdelen
Gemeentetarieven	Bedrijfsvoering Dienstverlening	Doelmatigheid Financieel beheer	Alle acht stadsdelen
Schuldhulpverlening	Welzijn	Doelmatigheid Doeltreffendheid	Bos en Lommer Zuidoost
InrichtingPlan Openbare Ruimte 2003-2006	Openbare ruimte	Doeltreffendheid	Oud-West

⁶ De rekenkamer voert voor de acht stadsdelen jaarlijks één benchmarkonderzoek uit. Een benchmarkonderzoek heeft als voordeel dat de uitkomsten van onderzoek op eenduidige wijze vergeleken kunnen worden tussen de stadsdelen. Het doel van een benchmarkonderzoek is naast het geven van inzicht in de verschillen ook het van elkaar leren. Het gaat dus niet om het geven van een rapportcijfer, maar om verder te komen aan de hand van de uitkomsten.

4.2 Onderzoek 1: Gemeentetarieven (benchmark)

Korte schets context

Voor de levering van producten en diensten vraagt de overheid – en in dit geval de stadsdelen - een bijdrage van de burgers en ondernemers bijvoorbeeld in de vorm van leges⁷. Voor de leges heft een stadsdeel een tarief, het gemeentetarief. Op hoofdlijnen hebben gemeentetarieven betrekking op de levering van producten en diensten ten aanzien van: algemeen bestuurlijke en juridische zaken, bevolkingsregister, bouw- en woningtoezicht, milieudienst, verkeer en vervoer en openbare ruimte.

De tarieven zijn neergelegd in legesverordeningen of in de regeling op grond waarvan een aanvraag voor een vergunning wordt behandeld. Over de hoogte van de tarieven kan het volgende gezegd worden:

- Een formele bepaling is dat met leges geen winst gemaakt mag worden: de geraamde baten van de rechten mogen niet uitgaan boven de geraamde lasten (art. 229b, eerste lid, Gemeentewet).
- Er hoeft geen rechtstreeks verband te bestaan tussen de hoogte van de geheven leges (tarieven) en de omvang van de dienstverlening. Daardoor is het mogelijk dat voor de ene dienstverlening hoge leges worden geheven en voor de andere dienstverlening lage leges (kruissubsidiëring).
- Per legessoort moet een begroting worden gemaakt waarin de geraamde kosten en de geraamde baten zijn opgenomen. Op grond hiervan worden de tarieven bepaald.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten kent in artikel 9 jo. art. 10 de verplichting om in de gemeentelijke begroting een aparte paragraaf⁸ over lokale heffingen – en daarmee indirect over de gemeentetarieven - op te nemen die tenminste bevat:

- De geraamde inkomsten.
- Het beleid ten aanzien van lokale heffingen.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen.
- Een aanduiding van de lokale lastendruk.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Belang van onderzoek

Ten eerste is er aanzienlijk financieel belang voor de stadsdelen wat het doen van onderzoek hiernaar rechtvaardigt. De gelden die binnenkomen vanuit de leges is groot. Eén van de meest omvangrijke daarbinnen zijn de bouwleges⁹.

⁷ Leges zijn rechten die worden geheven voor het genot van door of vanwege het stadsdeel verstrekte diensten (229, eerste lid, aanhef en onder b, Gemeentewet).

⁸ In de artikelsgewijze toelichting krijgt de gemeente de vrijheid voor de invulling van de paragraaf; wel wordt geadviseerd om een brede toelichting te geven wanneer die niet elders (beleidsnota) te vinden is.

⁹ Als voorbeeld noemen we Geuzenveld-Slotermeer waar de begrote inkomsten uit bouwleges voor 2005 op € 688.000,- werd geraamd. Dit betreft trouwens 58% van de begrote inkomsten uit leges voor het stadsdeel.

Een andere reden om onderzoek naar gemeentetarieven te doen is vanuit het perspectief van de burgers. De tarieven verschillen namelijk tussen de stadsdelen. Deze zijn te verklaren uit verschillen in (politieke) keuzes, verschillen in gemaakte kosten en verschillen in toegerekende kosten. Voor de burgers en de ondernemers kunnen de verschillen lastig te begrijpen zijn.

Tot slot zijn gemeentetarieven al jaren lang onderwerp van politieke en maatschappelijke discussies. Het gaat daarbij ondermeer om de hoogte van de leges/tarieven, het verschil tussen stadsdelen in de hoogte van leges/tarieven, de niet transparante tariefstructuren en de mate van kostendekkendheid.

Doel van onderzoek

Het doel van het benchmarkonderzoek is het vergelijken van de hoogte van de gemeentetarieven en het beoordelen van de verschillen in de hoogte van de gemeentetarieven.

Voorlopige probleemstelling

In welke mate verschillen de tarieven tussen de stadsdelen en wat is de verklaring geconstateerde verschillen.

Daarbij kan eerst gekeken worden naar de hoogte van tarieven in alle 14 stadsdelen om vervolgens voor de acht stadsdelen de gehanteerde kostprijsmethodieken en de afwegingen daarbij te onderzoeken. Daarna kan voor wat betreft één of twee gemeentetarieven¹⁰ de diepte worden gezocht.

Uitvoeringsperiode

Gezien de complexiteit van het onderwerp én het feit dat het een benchmarkonderzoek betreft, is dit een relatief groot onderzoek met een relatief lange doorlooptijd. Het onderzoek zal naar verwachting worden uitgevoerd in de periode tussen april en december 2006.

---

¹⁰ Aangezien er een veelheid aan tarieven wordt gegeven door de stadsdelen, zal gekozen moeten worden welke tarieven worden onderzocht. De rekenkamer heeft op dit moment een voorkeur voor de tarieven met betrekking tot de bouwleges. De redenen hiervoor zijn: 1) de bouwleges kennen een aanzienlijk financieel belang en 2) de bouwleges zijn onderwerp van politieke en maatschappelijke discussies en daarmee ook onderwerp van tal van onderzoeken.

4.3 Onderzoek 2: Schuldhulpverlening¹¹ (Bos en Lommer en Zuidoost)

Korte schets context

Amsterdam voert een armoedebeleid om voor Amsterdammers met een minimuminkomen zoveel mogelijk financiële barrières weg te nemen voor volwaardig maatschappelijk participeren. Een onderdeel van dit armoedebeleid is de schuldhulpverlening. Dit wordt uitgevoerd onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van de centrale stad en de stadsdelen. De uitvoering berust bij acht instellingen voor maatschappelijke dienstverlening en de Gemeentelijke Kredietbank Amsterdam. Het budget dat in de begroting 2006 van Amsterdam is opgenomen voor schuldsanering is € 5,6 miljoen. Bij de herijking van het armoedebeleid 2006 is extra geld beschikbaar (€ 1,2 miljoen) gekomen voor nazorg bij schuldhulpverlening.

In 2003 was er een grote stijging in het aantal aanmeldingen om een beroep te doen op de schuldhulpverlening, in 2004 was deze stijging minder groot, maar het aantal aanmeldingen stijgt jaarlijks nog steeds. Het totaal aantal aanmelding in 2004 was in Amsterdam 7.758. Van deze aanmeldingen heeft 11% geleid tot een crisisinterventie (bij deze aanmelding dreigt binnen enkele dagen huiszetting en/of energieafsluiting, het doel is om de uitzetting of afsluiting af te wenden en de situatie te stabiliseren). Bij 62% leidt de aanmelding niet tot een traject. Bij 27% leidt de aanmelding tot schuldhulpverleningstraject (schuldregeling of WSNP¹² toeleiding). Het slagingspercentage van de schuldregeling is 21% en van de WSNP toeleiding is dat 87%.¹³

De meeste aanvragen voor schuldhulpverlening komen in 2004 uit Zuidoost (1.270). In Zuidoost wordt ook relatief gezien het meeste gebruik gemaakt van de schuldhulpverlening (3,1 % van alle huishoudens). Na Zuidoost volgt Bos en Lommer met 2,8%. In Amsterdam is dit percentage 1,9% van alle huishoudens.¹⁴

Belang van onderzoek

Zowel landelijk als in Amsterdam stijgt ieder jaar het aantal aanmeldingen dat een beroep doet op schuldhulpverlening. Van deze aanmeldingen wordt minder dan de helft geholpen met een schuldhulpverleningstraject of een crisisinterventie en het slagingspercentage van met name de schuldregeling is laag.

Uit de jaarlijkse stijging van de aanmeldingen voor schuldhulpverlening blijkt dat het maatschappelijk probleem toeneemt en onder andere vanwege het lage slagingspercentage is het belangrijk te kijken naar de effectiviteit van de ingezette middelen.

¹¹ De Gemeentelijke Ombudsman heeft schuldhulpverlening opgenomen als onderwerp voor de bijzondere onderzoeken in 2005-2006. Bij de uitvoering van dit onderzoek vindt afstemming plaats met de Gemeentelijke Ombudsman.

¹² Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

¹³ *Uitvoeringsmonitor Schuldhulpverlening Amsterdam 2004*, KWIZ Groningen, mei 2005

¹⁴ *Amsterdamse Armoedemonitor*, nummer 8, juli 2005

De rekenkamer kiest ervoor om dit onderzoek uit te voeren in twee stadsdelen en heeft gekozen voor de stadsdelen Bos en Lommer en Zuidoost. In deze stadsdelen wordt er verhoudingsgewijs het meest gebruik gemaakt van de schuldhulpverlening.

Doel van onderzoek

Met het onderzoek wil de rekenkamer de doelmatigheid en doeltreffendheid beoordelen van de schuldhulpverlening in de stadsdelen Bos en Lommer en Zuidoost.

Voorlopige probleemstelling

Is de aanpak van de schuldhulpverlening in de stadsdelen Bos en Lommer en Zuidoost succesvol, gerelateerd aan het slagingspercentage en het bijbehorende uitvoeringsproces?

Uitvoeringsperiode

Dit middelgrote onderzoek heeft naar verwachting een doorlooptijd van 4 maanden en wordt uitgevoerd van mei tot en met augustus 2006.

4.4 Onderzoek 3: InrichtingsPlan Openbare Ruimte (Oud-West)

Korte schets context

Eén van de aandachtsgebieden in het Programma-akkoord Oud-West 2002-2006 “Ruimte voor Iedereen” is het Inrichtingsplan Openbare Ruimte (IPOR) en de uitvoering daarvan. Uitgangspunt bij de opstelling van het IPOR is dat de kwaliteit van de openbare ruimte zal verbeteren. Hierbij zal speciale aandacht worden besteed aan ruimere stoepen, speelstraten, groen, extra fietsenrekken door middel van het weghalen van parkeerplekken van het maaiveld. Voorwaarde bij dit laatste is echter wel dat het totaal aantal parkeerplaatsen niet zal afnemen.

Het IPOR bevat een analysedeel en een beleids- en uitvoeringsprogramma. Medio 2003 is het analysedeel van het IPOR door de dienst Onderzoek en Statistiek uitgevoerd. Op basis daarvan heeft het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel een meer uitgewerkte visie op de inrichting van de openbare ruimte geformuleerd. Het motto van deze visie luidt: “schoner, leger, mooier”. Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn het creëren van extra parkeerruimte, extra capaciteit voor het parkeren van fietsen (zowel in pandig als in de openbare ruimte), verbeteren van het beheer van het openbaar groen, verbeteren van het beheer van speelvoorzieningen, verbeteren van de kwaliteit van de inrichting van verblijfsgebieden, en het verbeteren en uniformeren van het straatmeubilair en de toegankelijkheid van trottoirs ¹⁵.

Belang van onderzoek

Het beheer van de openbare ruimte is een belangrijke taak voor de stadsdelen. In Oud-West bedragen de totale kosten die gemoeid zijn met het onderhoud en beheer van de openbare ruimte en groen in de begroting van 2005 ruim € 6 miljoen, ongeveer 10% van de totale stadsdeelbegroting. Daarnaast is het InrichtingsPlan voor de Openbare Ruimte een speerpunt geweest in de afgelopen collegeperiode. Doel van het inrichtingsplan is te komen tot een verbeterde kwaliteit van de openbare ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke wensen en behoeften van bewoners, ondernemers en gebruikers. De vraag is in welke mate het stadsdeel hier in de afgelopen collegeperiode in is geslaagd.

---

¹⁵ Programmabegroting 2005 stadsdeel Oud-West, p.53

Doel van onderzoek

Door middel van onderzoek wil de rekenkamer inzicht verschaffen in de wijze waarop aan het InrichtingsPlan Openbare ruimte invulling is gegeven en welke resultaten er de afgelopen vier jaar zijn bereikt. Hiertoe zal het beleidsprogramma dat in het kader van IPOR is opgesteld en de uitvoering dit programma worden beoordeeld.

Voorlopige probleemstelling

Op welke wijze heeft het IPOR een bijdrage geleverd aan een verbeterde kwaliteit van de openbare ruimte?

- Is het plan uitgevoerd zoals dat was voorgenomen? Hierbij kijken we naar de doorlooptijd, de kosten die met het plan gemoeid zijn en de kwaliteit van de uitvoering,
- Is door de uitvoering van het plan de kwaliteit van de openbare ruimte in de ogen van de burgers daadwerkelijk is verbeterd?

Uitvoeringsperiode

Het onderzoek zal worden uitgevoerd in de tweede helft van 2006.

R a

Bijlage 1. Groslijst

Onderstaande tabel is de groslijst van mogelijke onderwerpen voor een benchmarkonderzoek. De onderwerpen zijn alfabetisch gerangschikt.

Tabel B.1- Groslijst mogelijke onderwerpen benchmarkonderzoek

Onderwerp	Toelichting
Aanpak Huiselijk Geweld	De aanpak van huiselijk geweld ('geweld achter de voordeur') heeft politieke belangstelling. Het stadsdeel heeft een taak in de bestrijding van dit geweld (coördinatie en beleidsformulering). Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Hoe doelmatig worden de middelen voor de aanpak van huiselijk geweld ingezet? Wat is het resultaat van de inspanningen van het stadsdeel (doeltreffendheid)?
Afvalinzameling	Stadsdelen zoeken steeds vaker samenwerking. Het gaat daarbij vooral om beheer- en uitvoeringstaken. Eén van de taken waarop samenwerking plaatsvindt is afvalinzameling. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Wat zijn de kosten van deze samenwerking gerelateerd aan niet samenwerken (doelmatigheid)? Wat levert samenwerking op gerelateerd aan het beoogde doel (doeltreffendheid)?
Beheer en onderhoud openbare ruimte	Beheer en onderhoud van openbare ruimte (infra en groen) zijn belangrijke activiteiten voor een stadsdeel die tevens een groot beslag leggen op de financiële middelen. Vraag: <ul style="list-style-type: none"> Hoe verhouden bij het ene stadsdeel de beheerskosten van overgedragen stedelijke vernieuwingsprojecten zich tot die van het andere stadsdeel (doelmatigheid)?
Functiegebouw managers	De inschaling van managers bij de stadsdelen is grotendeels uniform. Op het gebied van de secundaire voorwaarden kunnen er verschillen tussen stadsdelen optreden. Vraag: <ul style="list-style-type: none"> Wat zijn de regels ten aanzien van salariering van managers en worden deze regels op een juiste manier toegepast (rechtmatigheid)?
Gebruiksvergunningen	De gebruiksvergunning geeft voorschriften voor het beperken van de kans op brand, het beperken van de gevolgen van brand en het vluchten uit een gebouw bij brand. Er heeft o.a. n.a.v. van Enschede- en Volendamramp een inhaalslag plaatsgevonden in het verstrekken van (hernieuwde) gebruikersvergunningen. Vragen: <ul style="list-style-type: none"> Zijn de resultaten van de inhaalslag zoals beoogd (doeltreffendheid)? Hoe doelmatig vindt verlening van de gebruiksvergunning plaats?
Gemeentetarieven – Bouwleges	Het stadsdeel heft tarieven op de diensten en producten die zij levert aan haar burgers. Het gaat daarbij om een veelheid aan tarieven. Eén van de tarieven zijn de bouwleges. Naar aanleiding van een onderzoek naar de

Onderwerp	Toelichting
	<p>hoogte van bouwleges in diverse gemeenten heeft de ACAM de bouwleges in het stadsdeel Zeeburg onderzocht. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe hoog zijn de bouwleges en uit welke kosten zijn deze opgebouwd (doelmatigheid)? • In hoeverre zijn de gehanteerde tarieven kostendekkend en wat kan onder kostendekkend worden verstaan (doelmatigheid)?
Handhavingsbeleid	<p>Er is een slag gemaakt richting integraal handhavingsbeleid. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke middelen worden ingezet (doelmatigheid)? • Hoe effectief worden de middelen ingezet (doeltreffendheid)? • Speciale aandacht voor uitbesteden toezichhoudende taken aan DMB, Stadstoezicht en private partijen: hoe houden stadsdelen controle?
Herziening bestemmingsplannen	<p>De stadsdelen zijn verantwoordelijk voor de herziening van de bestemmingsplannen. Bij de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening zijn gemeente verplicht om hun bestemmingsplannen actueel te houden. Als bestemmingsplannen ouder dan 10 jaar zijn dan kan het stadsdeel geen leges meer heffen op diensten in het kader van dat plan. De hoogte van dit financiële risico is niet bekend. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig vindt de inhaalslag ten aanzien van de actualisering van de bestemmingsplannen plaats? • In hoeverre liggen stadsdelen op schema bij het actualiseren van de bestemmingsplannen (doeltreffendheid)?
Incidentele financiering stadsdeelprojecten	<p>Voor additionele geldstromen doen de stadsdelen een aanvraag op basis van projectplannen (bijvoorbeeld voor de brede doeluitkeringen van het Rijk). Niet ieder stadsdeel zal in gelijke mate additionele middelen ontvangen. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe succesvol is het stadsdeel in het binnen krijgen van additionele geldstromen (doeltreffendheid)? • Wat is de kwaliteit van ingediende projectplannen in relatie tot de kosten die het stadsdeel maakt voor de projectplannen (doelmatigheid)?
Inspraakprocedures burgers	<p>Stadsdelen hechten belang aan de inspraak van haar burgers en ondernemers in het te voeren of gevoerde beleid. Procedures zijn ontwikkeld om de burger deze inspraak te geven, zoals als bij bestemmingsplanprocedures, stedelijke vernieuwing en burgerinitiatieven. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Worden de inspraakprocedures zorgvuldig vormgegeven? • Worden de inspraakprocedures efficiënt ingericht? Met andere woorden is er een goed evenwicht tussen het doel en de middelen die met de inspraakprocedure zijn gemoeid (doelmatigheid)?
Jeugdbeleid/zorg tav achterstandsjongeren	<p>Zowel politiek als maatschappelijk wordt jeugdbeleid t.a.v. achterstandsjongeren als belangrijk onderwerp gezien. De verwachting is dat daar ook de komende periode veel aandacht naar uit zal gaan, maar er is ook veel op dat terrein gebeurd. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig hebben de stadsdelen het jeugdbeleid ingericht?

Onderwerp	Toelichting
	<ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de effecten van het jeugdbeleid (doeltreffendheid)?
Nieuwe stadsdeelkantoren	<p>Een aantal stadsdelen (ver)bouwt haar stadsdeelkantoor of heeft dat inmiddels gedaan. Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In hoeverre heeft de (ver) bouw doelmatig plaatsgevonden in termen van risico-afdekking en financiële beheersing?
Onderwijshuisvesting	<p>Het stadsdeel is ten aanzien van onderwijs ondermeer verantwoordelijk voor de huisvesting van onderwijsinstellingen. Een aantal stadsdelen is bezig om een inhaalslag te maken ten aanzien van het onderhoud van de onderwijsgebouwen. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn de resultaten van de inhaalslag zoals beoogd (doeltreffendheid)? • Hoe doelmatig vindt deze inhaalslag plaats?
Schoon, heel en veilig	<p>Het GSB-programma voor het creëren van een meer leefbare woonomgeving is genaamd: Schoon, heel en veilig. Hier ligt een belangrijke taak voor het stadsdeel. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig wordt invulling gegeven aan dit programma vanuit de stadsdelen? • Hoe doeltreffend is het programma?
Schuldsanering	<p>In het kader van het armoedebeleid bevorderen de stadsdelen de schuldhulpverlening. De laatste jaren is het aantal aanvragen van bewoners – als gevolg van economisch klimaat – gestegen. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig is de schuldsanering vormgegeven (welzijninstelling)? • Welke middelen worden hiervoor ter beschikking gesteld en welke risico's kleven daaraan (doelmatigheid)?
Segregatie in het Onderwijs	<p>Vanuit het oogpunt van integratie en het inhalen van onderwijsachterstanden voert de gemeente een beleid om de segregatie op scholen te verminderen, bijvoorbeeld middels aannamebeleid. De stadsdelen zijn primair verantwoordelijk voor het primair onderwijs. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig worden middelen door stadsdelen ingezet tegen segregatie? • Hoe doeltreffend zijn de maatregelen?
Sportaccommodaties	<p>Onderhoud, ontwikkeling en exploitatie van sportaccommodaties waaronder sportzalen en zwembaden vormen een belangrijk onderdeel van de stadsdeelbegrotingen. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Worden de middelen doelmatig ingezet in relatie tot de hoogte van het voorzieningenniveau?
Stedelijke vernieuwing	<p>In Amsterdam vinden verschillende grootschalige stedelijke vernieuwingsprojecten plaats, zoals Parkstad, Zuidas en IJburg. De aanpak van de stadsdelen (planning, rol, samenwerking) verschilt per project. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe effectief is de uitvoering van het beleid van de stedelijke vernieuwing (doeltreffendheid)?

Onderwerp	Toelichting
	<ul style="list-style-type: none"> • Worden de middelen voor stedelijke vernieuwing op een doelmatige wijze ingezet?
Stimuleringsbeleid lokale economie	<p>Stadsdelen stimuleren de lokale economie door het aantrekkelijk maken van het ondernemersklimaat zodat ondernemers zich gaan vestigen in het stadsdeel of besluiten er te blijven. Daartoe zetten de stadsdelen meerdere instrumenten (ondernemersloketten, subsidies) in. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is de doeltreffendheid van het stimuleringsbeleid? • Wat is de doelmatigheid van de ingezette instrumenten?
Tarieven voor afvalinzameling	<p>De reiniging/afvalinzamelkosten (tarieven) van burgers en ondernemers verschillen per stadsdeel. Onlangs heeft de ACAM de tarieven en de kostencomponenten in de tarieven onderzocht. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien stadsdelen een kostendekkend afvaltarief hanteren: wat is kostendekkend (doelmatigheid)? • Wat is de kwaliteit van inzameling in relatie tot de afvaltarieven (doelmatigheid, doeltreffendheid)?
Vastgoedbeheer	<p>Er zijn meerdere vormen om het vastgoed van het stadsdeel te beheren, bijvoorbeeld in eigen beheer of via een beheerorganisatie. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe doelmatig wordt het vastgoed beheerd? • Welke beleidsoverwegingen liggen daaraan ten grondslag en worden die gerealiseerd (doeltreffendheid)?
Vergunningverlening	<p>Burgers en ondernemers hebben te maken met een grote hoeveelheid vergunningen die het stadsdeel verleent. Vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe kostenefficiënt is de vergunningverlening vormgegeven (doelmatigheid)? • Wat is de kwaliteit van de dienstverlening, zoals doorlooptijd, bezwaarprocedures en informatieverstrekking (doelmatigheid)?

Onderstaande tabel geeft per stadsdeel de mogelijke onderwerpen aan die geschikt zijn voor stadsdeelspecifiek onderzoek.

Tabel B.2- Groslijst mogelijke onderwerpen voor specifiek stadsdeelonderzoek

Stadsdeel	Onderwerp
Bos en Lommer	De doeltreffendheid van het volkshuisvestingsbeleid in het stadsdeel neergelegd in de Woonvisie 2002-2006
	De aansluiting van maatschappelijke dienstverlening op de behoefte van de bevolking.
De Baarsjes	De doeltreffendheid van het beleid ter versterking van de sociale structuur in het stadsdeel. Dit beleid is neergelegd in de nota Een kwestie van Samen Leven. Visie sociale pijler De Baarsjes en bestrijkt de periode 2003-2006
	Inrichting van het Mercatorplein in het kader van vitalisering
	De voortgang en het financieel beheer rond de uitvoering van het stedelijke vernieuwingsplan in de Chassébuurt
Geuzenveld-Slotermeer	De doeltreffendheid van het groenbeleid. Versterking en behoud van het 'groen' in het stadsdeel was een belangrijk onderwerp in de afgelopen

Stadsdeel	Onderwerp
	bestuursperiode. De vraag is of de doelstellingen die achter het beleid lagen gerealiseerd zijn.
	Doelmatigheid inspraak- en participatieprocedures in relatie tot bouwleges.
Oud-West	Inrichtingsplan Openbare Ruimte (IPOR) 2003–2006
	Vastgoedbeheer was in 2003 een financieel probleem in het stadsdeel. Hoe is dat nu opgepakt? Hoe is de organisatie nu verder ingericht?
Slotervaart	De doelmatigheid van het beheer en exploitatie van de wielervedbaan Velodrome
	De doelmatigheid van de handhaving in de openbare ruimte.
Zeeburg	Beheer openbare ruimte (specifiek: De effectiviteit van het plan van aanpak Schoon, heel en veilig 2003 in de Indische buurt)
	De doelmatigheid en doeltreffendheid van het handhavingsprogramma
ZuiderAmstel	De doeltreffendheid van het onderhoud Wegen en Openbare Ruimte (Plan van Aanpak onderhoud wegen, kwaliteitsplan openbare ruimte, integraal veiligheidsplan)
	Aansluiting van de sociale voorzieningen op de behoefte binnen het stadsdeel
	ZuidAs: verhouding/relatie Centrale Stad Stadsdeel bij grote projecten
Zuidoost	De doeltreffendheid van de schuldhulpverlening
	Sociale pijler bij stedelijke vernieuwing
	Stadstoezicht in Zuidoost door Stida

R a

Bijlage 2. Leden van de Klankbordgroep

Bos en Lommer

Gerolf Bouwmeester D66 (Fractie voorzitter)

De Baarsjes

Coos Hoebe GroenLinks (Raadslid)

Geuzenveld-Slotermeer

Paul Lokkerbol CDA (Fractie voorzitter)

Oud-West

Sonja Hauet PVDA (Fractie voorzitter)

Slotervaart

Maarten van Maurik PVDA (Raadslid)

Zeeburg

Jerrit Vellinga CDA (Duoraadslid)

ZuiderAmstel

Jan Kok GroenLinks (Fractie voorzitter)

Zuidoost

Lourens Burgers PVDA (Raadslid)

R a

Bijlage 3. Gesprekspartners

Bos en Lommer

De heer Prins	Stadsdeelsecretaris
De heer Bouma	Hoofd Financiën

De Baarsjes

De heer Schill	Sectormanager De Baarsjes
----------------	---------------------------

Geuzenveld-Slotermeer

De heer Van Erkel	Stadsdeelsecretaris
De heer De Rijk	Sectormanager Middelen

Oud-West

De heer Keijzer	Stadsdeelsecretaris
Mevrouw van den Maagenberg	Afdelingshoofd Middelen
De heer Tiggelaar	Hoofd Planning & Control

Slotervaart

De heer Haas	Sectorhoofd Middelen
--------------	----------------------

Zeeburg

Mevrouw Braspenning	Stadsdeelsecretaris
Mevrouw Wiersma	Hoofd BMO

ZuiderAmstel

De heer Wink	Stadsdeelsecretaris
De heer Huitinc	Sectormanager Middelen

Zuidoost

Hugo Fernandez Mendez	Stadsdeelsecretaris
Steven Bang Afoe	Sectormanager Middelen